

Ekologické povedomie o trvalo udržateľnom zelenom rozvoji:

Spolupráca univerzít a miestnych aktérov

2023-1-SK01-KA220-HED-000161639

PRÍRUČKA A AKČNÝ PLÁN UDRŽATEĽNÉHO ZELENÉHO ROZVOJA

Co-funded by
the European Union

UNIRI

OBSAH

OBSAH	2
ÚVOD	4
Účel príručky	4
Prečo musia univerzity zohrávať vedúcu úlohu v udržateľnom zelenom rozvoji	4
Posilnenie postavenia študentov ako nositeľov zmien	5
Úloha miestnych zainteresovaných strán (obce, mimovládne organizácie, spoločnosti, družstvá)	6
ZELENÁ EKONOMIKA	9
Účel a odôvodnenie modulu	10
Kľúčové zistenia z fokusových skupín	11
Porozumenie Princípom zelenej ekonomiky	13
Meranie Zeleného rastu	14
Spolupráca univerzít a podnikov pre zelené inovácie	16
Miestne zelené podnikanie	18
Pokyny pre výučbu: Povinné a voliteľné aktivity	19
Akčný plán pre lektorov	21
Bariéry a praktické zmierňovanie	22
Očakávané výstupy a ukazovatele	23
UDRŽATEĽNÉ ZELENÉ FINANCOVANIE A SOCIÁLNA ZODPOVEDNOSŤ	25
Spoločenská zodpovednosť firiem a environmentálna etika	26
Verejné inštitúcie a zelené rozpočtovanie	29
Zelené dlhopisy a udržateľné investície	32
Mechanizmy financovania lokálnych zelených projektov	34
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A AGROPOTRAVINÁRSTVO	39
Environmentálna výchova a verejné politiky súvisiace s agropotravinárstvom	40
Ekologické poľnohospodárske postupy: Dobrovoľníctvo študentov	41
Miestne potravinové systémy a potravinová bezpečnosť: Poľnohospodárske iniciatívy podporované komunitou	42
Agroekológia a adaptácia na zmenu klímy: Spolupráca s farmármi	42
Znižovanie odpadu a kompostovanie: Cirkulárne hospodárstvo v praxi	43

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Študentské vedenie, zapojenie komunity a viditeľnosť	43
UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ MEST A INTELIGENTNÉ MESTÁ	45
Mestská mobilita a verejná doprava	47
Inkluzívne a participatívne mestské plánovanie	48
Vodné hospodárstvo	48
AKČNÝ PLÁN PRE HOSPODÁRSTVO	50
Modul 1 – Akčný plán pre zelenú ekonomiku	51
Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre Modul 1	52
Modul 2 – Akčný plán pre spoločenskú zodpovednosť a udržateľné financovanie	53
Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre Modul 2	54
Modul 3 – Akčný plán pre zelenú ekonomiku a agropotravinárstvo	55
Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre Modul 3	56
Modul 4 – Akčný plán pre udržateľný rozvoj miest a inteligentné mestá	57
Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre Modul 4	58

ÚVOD

Účel príručky

Sprievodca a akčný plán SGD vypracovaný v rámci projektu ECOUNITY sa zameriava na udržateľný zelený rozvoj. Sprievodca načrtáva stratégiu spolupráce medzi univerzitami a miestnymi zainteresovanými stranami vrátane obcí, mimovládnych organizácií a podnikov s cieľom podporovať ekologické povedomie a zelené postupy. Akčný plán je štruktúrovaný okolo štyroch hlavných modulov:

Image 1. A symbolic illustration of sustainable green development

- Zelená ekonomika,
- Udržateľné zelené financovanie a sociálna zodpovednosť,
- Životné prostredie a agropotravinárstvo,
- Udržateľný rozvoj miest a inteligentné mestá.

Sprievodca zdôrazňuje kľúčovú úlohu univerzít pri vedení tohto úsilia a posilňovaní postavenia študentov ako aktérov zmeny prostredníctvom praktických, projektových aktivít, ako je vykonávanie auditov, organizovanie podujatí a tvorba stratégií.

Prečo musia univerzity viesť v oblasti udržateľného zeleného rozvoja

Posilnenie postavenia študentov ako nositeľov zmeny

Úloha univerzít zahŕňa posilnenie postavenia študentov ako nositeľov zmien v rámci miestneho ekosystému. Sprievodca načrtáva mnoho kľúčových aktivít týkajúcich sa participácie a vedenia študentov v rôznych oblastiach:

- **Zelená ekonomika**

Od študentov sa očakáva, že budú spoločne viesť interaktívne semináre o princípoch zelenej ekonomiky, zhromažďovať a analyzovať údaje z mestských zelených projektov s cieľom merať zelený

rast a zúčastňovať sa inovačných výziev zameraných na zelené inovácie. V rámci miestneho zeleného podnikania môžu tiež organizovať prezentačné podujatia pre miestnych zelených investorov.

- **Udržateľné zelené financovanie a sociálna zodpovednosť**

Študenti by sa mali ujať vedenia pri vykonávaní auditov spoločenskej zodpovednosti firiem (CSR) pre miestne podniky. Môžu spolupracovať s mestskými tímami na návrhoch zeleného rozpočtu a simulovať miestne kampane za zelené dlhopisy.

- **Životné prostredie a agropotravinárstvo**

Študenti by mali byť vedení k dobrovoľníctvu na miestnych udržateľných farmách alebo v mimovládnych organizáciách, so zameraním na udržateľné postupy, postupy zamerané na znížovanie plytvania potravinami a pochopením dôvodov financovania verejných politík zameraných na životné prostredie a klimatické zmeny.

- **Udržateľný rozvoj miest a inteligentné mestá**

Študenti by sa mali podieľať na navrhovaní laboratórií spolu s urbanistami a mestskými inžiniermi. Môžu tiež spolupracovať na spoločných hodnotiacich správach týkajúcich sa mestskej mobility, verejnej dopravy a systémov riadenia dopravy podporovaných umelou inteligenciou a uľahčovať mestským úradom inkluzívne a participatívne urbanistické plánovanie.

Podpora spolupráce

Vedenie univerzity je zásadne prepojené so spoluprácou univerzít a miestnych aktérov. Metodika kladie dôraz na spoločnú tvorbu a spoluprácu s využitím participatívneho prístupu s cieľom zapojiť miestne zainteresované strany, ako sú obce, mimovládne organizácie, spoločnosti a družstvá. Táto štruktúra stavia univerzity do pozície centrálnych centier spájajúcich znalosti, inovácie a praktickú implementáciu v rámci miestnej komunity pre SGD.

Posilnenie postavenia študentov ako nositeľov zmeny

Univerzity zohrávajú kľúčovú úlohu nielen pri odovzdávaní vedomostí študentom, ale aj pri ich posilňovaní, aby dosiahli udržateľné zmeny vo svojich komunitách. Diskusie v skupinách ukázali, že študenti si sú veľmi dobre vedomí environmentálnych hrozieb, ako sú klimatické zmeny, znečistenie a nadmerná spotreba zdrojov, ale majú pocit, že ich praktické vedomosti a vplyv sú obmedzené. Uviedli, že uprednostňujú praktické príležitosti na rozhodovanie pred čisto teoretickým učením.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Aby sa splnili tieto potreby, EcoUnity zavádza aktivity, ktoré kombinujú povinné a voliteľné prvky a povzbudzujú študentov k experimentovaniu, vedeniu a prijímaniu vplyvných rozhodnutí.

Medzi príklady patria:

Povinné aktivity: Audity udržateľnosti v partnerských organizáciách, simulácie etických dilem v manažmente a štruktúrované úlohy zamerané na učenie sa v mimovládnych organizáciách alebo komunitách. Tieto úlohy začleňujú tému udržateľnosti do učebných osnov a zabezpečujú, aby každý študent v praxi zažil zodpovednosť.

Voliteľné aktivity: účasť v živých laboratóriách, spoločná tvorba riešení s miestnymi zainteresovanými stranami alebo zapojenie sa do komunitných projektov, ako sú kampane na predchádzanie vzniku odpadu, plánovanie energetickej transformácie alebo iniciatívy v oblasti zeleného cestovného ruchu. Študenti môžu tiež získať kredity alebo certifikáty za prácu s mimovládnyimi organizáciami, čo sa v študentských prieskumoch zdôrazňuje ako motivačný faktor.

Prostredníctvom týchto aktivít sa študenti menia z pasívnych študentov na rozhodovateľov a inovátorov. Stávajú sa zodpovednými za navrhovanie a obhajobu stratégií udržateľnosti, rokovania so zainteresovanými stranami a vyvažovanie sociálnych, finančných a environmentálnych kompromisov. Týmto spôsobom nielen získavajú odborné zručnosti, ale posilňujú aj svoju občiansku identitu ako nositelia zmeny oddaní udržateľnej budúcnosti.

Úloha miestnych zainteresovaných strán (obce, mimovládne organizácie, spoločnosti, družstvá)

Úlohou miestnych aktérov by mala byť aktívna spolupráca s univerzitami a študentmi v rôznych oblastiach udržateľného zeleného rozvoja (SGD):

1. Obce a verejné inštitúcie

Obce a verejné inštitúcie sú hlboko zapojené do plánovania, financovania a implementácie miestnej zelenej politiky:

- **Zelené rozpočtovanie**

Môžu spolupracovať so študentmi na navrhovaných zelených výdavkoch ako súčasť úsilia verejných inštitúcií a zeleného rozpočtovania.

- **Mestské plánovanie a infraštruktúra:**

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Urbanisti a mestskí inžinieri sa môžu so študentmi zúčastňovať na vytváraní projektových laboratórií pre udržateľný mestský dizajn. Okrem toho môžu jednotky mestskej dopravy spolupracovať so študentmi na spoločných hodnotiacich správach týkajúcich sa systémov riadenia dopravy podporovaných umelou inteligenciou a mestskej mobility.

- **Meranie zeleného rastu**

Môžu poskytnúť študentom dátovú základňu potrebnú na zhromažďovanie a analýzu reálnych údajov z mestských zelených projektov s cieľom merať zelený rast.

2. Spoločnosti a miestne podniky

Miestne podniky by mali byť partnermi v oblasti inovácií, investícií a etických postupov:

- **Zelené inovácie a podnikanie**

Zástupcovia miestnych podnikov môžu spolu so študentmi viesť interaktívne semináre o princípoch zelenej ekonomiky. Miestni podnikatelia môžu tiež ponúknuť mentorstvo pre inovačné výzvy vedené študentmi.

- **Investície**

Miestni zelení investori sa môžu zapojiť, keď študentské inkubátory organizujú prezentačné podujatia pre miestne zelené podnikanie.

- **Spoločenská zodpovednosť firiem (CSR)**

Očakáva sa, že budú stredobodom environmentálnej kontroly a budú dostávať výsledky auditov spoločenskej zodpovednosti podnikov vykonávaných študentskými skupinami.

3. Mimovládne organizácie (MVO)

Mimovládne organizácie by mali byť podporované v ich kľúčovej úlohe pri zabezpečovaní financovania miestnych environmentálnych iniciatív:

- **Stratégie financovania**

Môžu sa zapojiť do workshopov zameraných na spoluvytváranie, kde študenti pomáhajú mimovládnym organizáciám pri vývoji potrebných stratégií získavania finančných prostriedkov pre miestne ekologické projekty.

4. Družstvá (farmárske družstvá)

Družstvá sú kľúčovými aktérmi v sektore zeleného životného prostredia a agropotravinárstva:

- **Klimaticky inteligentné poľnohospodárstvo**

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Farmárske družstvá môžu so študentmi organizovať spoločné projekty, zamerané na agroekológiu a adaptáciu na zmenu klímy, konkrétne v oblasti klimaticky inteligentného poľnohospodárstva.

ZELENÁ EKONOMIKA

Účel a odôvodnenie modulu

Modul Zelená ekonomika v rámci Sprievodcu udržateľným zeleným rozvojom (SGD) je navrhnutý tak, aby posilnil úlohu univerzít ako lokálnych transformačných centier a vybavil študentov praktickou gramotnosťou v oblasti rozhodovania potrebnou pre udržateľnú zmenu na miestnej úrovni. Diskusie v fokusových skupinách so študentmi (FGI, 31.12.2024), miestnymi aktérmi vrátane mimovládnych

Image 2. A symbolic illustration of Green Economy

organizácií a verejných inštitúcií (FGI, 31.03.2025) a zástupcami univerzít (FGI, 2025) sa zhodujú na jasnej diagnóze: zatiaľ čo povedomie o environmentálnych hrozbách je relatívne vysoké, cesty, ktoré premieňajú povedomie na štruktúrované, trvalé a merateľné opatrenia, zostávajú slabé, roztrieštené a často ad hoc.

Študenti vyjadrujú silnú preferenciu praktického vzdelávania založeného na projektoch a opakovane zdôrazňujú, že nepočujú o existujúcich aktivitách v oblasti udržateľnosti kvôli nedostatočnej propagácii a obmedzenej viditeľnosti mimovládnych organizácií na akademickej pôde. Miestne mimovládne organizácie a občianski aktéri prejavujú silnú ochotu spolupracovať – najmä pokiaľ ide o prístup k akademickým poznatkom, podávaní správ založených na dôkazoch a študentskému dobrovoľníctvu – no čelia byrokratickým prekážkam, nejasným kontaktným bodom a komunikačným medzerám, ktoré bránia tomu, aby sa spolupráca stala rutinnou a predvídateľnou. Zástupcovia univerzít zdôrazňujú, že mechanizmy spolupráce existujú (študentské kluby, dobrovoľnícke kurzy, stáže, koordináčne jednotky, ako napríklad koordinácia udržateľnosti/zelenej transformácie), ale sú nerovnomerne využívané, nedostatočne financované z hľadiska základnej logistiky a zaťažené právnymi neistotami, prevádzkovými oneskoreniami a zodpovednosťou akademických poradcov.

V tomto kontexte modul Zelená ekonomika stavia univerzitu do pozície ústredného spojovacieho prvku medzi vedomosťami, inováciami a implementáciou v miestnom ekosystéme. Jeho cieľom je:

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- transformovať povedomie študentov a ich každodenné environmentálne návyky na praktické zručnosti,
- znížiť transakčné náklady na spoluprácu (komunikácia, byrokracia, koordinácia),
- začleniť miestne potreby do výučby prostredníctvom štruktúrovaných mechanizmov a predvídateľných spôsobov účasti,
- vytvárať merateľnú hodnotu pre miestne zainteresované strany prostredníctvom dôkazov, podávania správ a kontinuity.

Stručne povedané, tento modul posúva študentov z pozície pasívnych študentov na schopných prispievateľov, ktorí dokážu analyzovať miestne výzvy v oblasti udržateľnosti, zdôvodňovať kompromisy, komunikovať dôkazy a spoločne vyvíjať riešenia s obcami, mimovládnyimi organizáciami a podnikmi.

1. Kľúčové zistenia z fokusových skupín

a) Študenti

- **Nízke povedomie a viditeľnosť**

Študenti uvádzajú minimálne znalosti o aktivitách mimovládnych organizácií na akademickej pôde a obmedzené povedomie o iniciatívach v oblasti udržateľnosti okrem príležitostných klubových podujatí.

- **Preferencia praktických projektov**

Študenti chcú praktické projekty zamerané na miestne priority, ako je nakladanie s odpadom, znečistenie ovzdušia, túlavé zvieratá a lokálne environmentálne problémy (napr. pohorie Kaz).

- **Ocenené výhody**

Zapojenie mimovládnych organizácií sa vníma ako prostriedok na zlepšenie sebavedomia, komunikácie, tímovej práce a pocitu prínosu pre spoločnosť; príležitosti sú však obmedzené.

- **Bariéry**

Nedostatočná propagácia, slabá spolupráca univerzít a mimovládnych organizácií, problémy s dôverou, obmedzené aktivity a neznalosť mimovládnych organizácií.

b) Miestni aktéri

- **Vysoká ochota spolupracovať**

Mimovládne organizácie a občianski aktéri majú silný záujem o spoluprácu s univerzitami, najmä v oblasti akademickej podpory (správy, dôkazy, právne/vedecké podklady) a študentských dobrovoľníkov.

- **Obmedzená súčasná spolupráca**

Spolupráca je v niekoľkých prípadoch minimálna alebo založená na protokole; mnohé mimovládne organizácie neuvádzajú žiadnu systematickú spoluprácu s univerzitou.

- **Bariéry**

Byrokracia, nejasné komunikačné kanály, problémy s kontaktnými bodmi, občasná akademická neochota a logistické obmedzenia (čas/cestovanie).

- **Budúci smer**

Silný dopyt po špecializovanej jednotke pre styk/vytváranie sietí medzi univerzitami a mimovládnyimi organizáciami a po predvídateľnejších postupoch spolupráce.

c) Zástupcovia univerzít

- **Existujúce mechanizmy sú fragmentované**

Študentské kluby, dobrovoľnícke kurzy, stáže a koordinačné jednotky umožňujú spoluprácu, ale nie sú systematicky koordinované.

- **Výhody**

Zamestnateľnosť, obohatenie učebných osnov, posilnené väzby medzi univerzitou a komunitou, miestny ekonomický vplyv prostredníctvom prenosu vedomostí/výskumu a vývoja a inštitucionálne zisky (viditeľnosť, metriky kvality/akreditácie).

- **Bariéry**

Nedostatočná logistická podpora na mikroúrovni (napr. doprava), byrokratická/právna zložitosť, oneskorenia pri podávaní správ/účtovníctve, nízka gramotnosť občianskej spoločnosti a vysoká zodpovednosť akademických poradcov.

- **Potrebné vylepšenia**

Návrh projektu založený na potrebách, systematická dokumentácia/podávanie správ, jasnejšie kritériá výberu partnerov (transparentnosť, zodpovednosť, zosúladenie poslania) a v prípade potreby spolupráca na pilotnom projekte.

Tieto zistenia odôvodňujú modul Zelenej ekonomiky, ktorý sa zameriava nielen na environmentálne povedomie, ale aj na rozhodovanie, inštitucionálne mechanizmy a kontinuitu.

Porozumenie Princípom zelenej ekonomiky

Na základe údajov zozbieraných na partnerských univerzitách študenti považovali znečistenie životného prostredia, globálne otepľovanie a klimatické zmeny za najväčšie hrozby pre súčasné a budúce generácie. Väčšina však hodnotila svoje vedomosti o ochrane životného prostredia ako nedostatočné.

Medzi študentmi sú najbežnejšie environmentálne aktivity separovanie odpadu, nakupovanie z druhej ruky a účasť na proenvironmentálnych iniciatívach, ktoré pomáhajú formovať environmentálne návyky. Mnohí študenti sa snažia znížiť používanie plastov a vody. Všimli si tiež dôležitosť environmentálnej výchovy už od útleho veku prostredníctvom účasti na iniciatívach, ako je zber plastových vrchnákov alebo odpadového papiera, ktoré podporujú rozvoj proenvironmentálnych návykov a zvyšujú ekologické povedomie.

Preto je nevyhnutné, aby univerzity zohrávali vedúcu úlohu v oblasti udržateľného zeleného rozvoja s cieľom riešiť rozpoznaný rozdiel medzi vysokým povedomím študentov o hlavných hrozbách (znečistenie životného prostredia, globálne otepľovanie a zmena klímy) a ich nedostatočnými znalosťami o ochrane životného prostredia.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Zistenia zdôrazňujú potrebu transformovať existujúce ekologické návyky študentov (ako je separovanie odpadu, nakupovanie z druhej ruky a znižovanie spotreby plastov/vody) na komplexné, prakticky využiteľné zručnosti prostredníctvom implementácie štruktúrovaných vzdelávacích a praktických iniciatív uvedených v moduloch akčného plánu príručky.

Fokusové skupiny ukazujú, že táto medzera sa neobmedzuje len na environmentálne znalosti; týka sa aj prístupu, spôsobov účasti a inštitucionalizácie v praxi. Študenti opakovane uvádzali, že aj keď sa aktivity konajú, často o nich nepočujú, čo vedie k nízkej účasti. Zároveň miestni aktéri vyjadrili silnú ochotu spolupracovať, ale opísali pretrvávajúce bariéry, ako sú nejasné kontaktné body, komunikačné medzery a byrokratické prekážky. Tieto perspektívy spoločne naznačujú, že univerzity musia nielen poskytovať obsah o udržateľnosti, ale aj vytvárať viditeľné, inkluzívne a predvídateľné vstupné body pre študentov, aby sa mohli zapojiť do spolupráce s miestnymi zainteresovanými stranami.

Preto sa v tejto príručke princípy zelenej ekonomiky nevyučujú len ako abstraktné environmentálne koncepty, ale ako praktický rámec pre rozhodovanie na miestnej úrovni: študenti sa učia, ako sú ekologické rozhodnutia formované nedostatkom, kompromismi, stimulmi, zodpovednosťou a inštitucionálnou kapacitou. Tento prístup umožňuje študentom pochopiť, prečo lokálne opatrenia v oblasti udržateľnosti často zlyhávajú (vysoké transakčné náklady, slabá koordinácia, nízka dôvera, obmedzená kontinuita) a ako môžu byť úspešné (štruktúrované mechanizmy, podávanie správ založené na dôkazoch, jasné úlohy a merateľné výsledky).

Meranie Zeleného rastu

Študenti môžu zbierať skutočné údaje z mestských ekologických projektov tak, že najprv pochopia ciele a rozsah iniciatívy, ako je zlepšenie kvality ovzdušia, zväčšenie zelených plôch alebo podpora udržateľnej dopravy. Primárne údaje môžu zhromažďovať prostredníctvom terénnych pozorovaní, prieskumov s obyvateľmi, jednoduchých environmentálnych meraní alebo rozhovorov so zamestnancami mestskej samosprávy, pričom môžu využívať aj sekundárne údaje z mestských portálov otvorených údajov, správ o udržateľnosti alebo environmentálnych agentúr. Po zhromaždení

by sa údaje mali starostlivo usporiadať do tabuliek, skontrolovať na chyby a pripraviť na analýzu, aby presne odrážali skutočné podmienky v oblasti projektu.

Po usporiadaní údajov ich študenti analyzujú identifikáciou vzorcov, porovnaním výsledkov pred a po projekte a prepojením zistení s pôvodnými výskumnými otázkami. Kvantitatívne údaje možno analyzovať pomocou základných výpočtov a vizualizovať pomocou grafov, zatiaľ čo kvalitatívne údaje možno skúmať zoskupením podobných odpovedí a identifikáciou opakujúcich sa tém. Študenti potom interpretujú, čo výsledky hovoria o efektívnosti a vplyve projektu mestskej zelene, pričom berú do úvahy obmedzenia, ako je čas, dostupnosť údajov alebo externé faktory, a zamýšľajú sa nad tým, ako analýza údajov z reálneho sveta prispieva k pochopeniu udržateľnosti a občianskej angažovanosti.

Miestni aktéri dôrazne zdôraznili, že akademické dôkazy zvyšujú legitimitu a vplyv. Mimovládne organizácie zdôraznili, že akademické správy a publikácie pomáhajú poskytovať vedecký a právny základ pre environmentálne iniciatívy, zatiaľ čo študenti-dobrovoľníci posilňujú organizačné kapacity. To naznačuje, že „meranie zeleného rastu“ by sa malo považovať nielen za cvičenie v triede, ale aj za nástroj miestnej správy vecí verejných, zodpovednosti a riešenia problémov v komunite.

1. Praktické implementačné kroky (odporúčaná šablóna pre lektorov)

- **Začnite s rámcovaním založeným na potrebách**

Definujte spoločnú výskumnú otázku s mestskou samosprávou alebo mimovládnu organizáciou (napr. „Zlepšila iniciatíva na separovanie odpadu triediace správanie v susedstve X?“).

- **Použite jednoduchý plán údajov**

Aké údaje budú zhromažďované, kým, kedy, pomocou akých nástrojov a aké kontroly kvality budú použité?

- **Zhromažďujte rôznorodé dôkazy**

Kombinujte základné kvantitatívne merania (počty, jednoduché ukazovatele) s kvalitatívnou spätnou väzbou (krátke rozhovory, prieskumy).

- **Analyzujte a vizualizujte**

Na získanie kvantitatívnych výsledkov používajte tabuľky, základné výpočty a jednoduché grafy; kvalitatívne zistenia kategorizujte a tematicky rozdeľte.

- **Vypracujte „Stručný prehľad o zelenom raste“ (2 – 3 strany)**

Prezentujte kľúčové zistenia, obmedzenia a uskutočniteľné odporúčania v prístupnom jazyku.

- **Zabezpečte viditeľnosť a kontinuitu**

Zdieľajte výstupy prostredníctvom oficiálneho kanála (webová stránka fakulty, koordinačná jednotka, styčná platforma) a uložte ich do jednoduchého archívu na budovanie inštitucionálnej pamäte.

2. Čo merať (logika minimálneho indikátora):

- Environmentálne ukazovatele (špecifické pre daný projekt: odvádzanie odpadu, ukazovatele kvality ovzdušia, využívanie zelene, vzorce mobility)
- Ukazovatele účasti (zapojení študenti, zapojení partneri, odpracované hodiny)
- Ukazovatele výstupov (spravodajské materiály, súbory údajov, infografiky, verejné prezentácie)
- Následné ukazovatele (opakovateľnosť)
- Zapojenie zainteresovaných strán (identifikácia ďalších krokov)

Spolupráca univerzít a podnikov pre zelené inovácie

Podľa zozbieraných údajov študenti považujú vzdelávanie v oblasti trvalo udržateľného rozvoja za dôležité, hoci niektorí majú o tejto téme obmedzené povedomie, čo vedie k povrchnému prístupu. Väčšina z nich oceňuje univerzitné programy zamerané na trvalo udržateľný rozvoj, no niektorí zostávajú ľahostajní. Existuje tiež záujem dozvedieť sa viac o úlohe mimovládnych organizácií v tejto oblasti a spolupracovať s nimi v rámci kurzov. Študenti uvádzajú, že spolupráca s mimovládnymi organizáciami by mala byť praktická, flexibilná, prispôsobená ich potrebám a mala by zahŕňať atraktívne výhody, ako sú certifikáty alebo iné formy odmeny. Myšlienka získavania kreditov ECTS za účasť na aktivitách mimovládnych organizácií je veľmi populárna, pretože konkrétne výhody môžu zvýšiť motiváciu zapojiť sa.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Zástupcovia univerzít zdôraznili, že spolupráca s externými zainteresovanými stranami sa často opiera o študentské kluby, dobrovoľnícke kurzy, stáže a koordinačné jednotky, ale tieto mechanizmy sú často roztrieštené a nedostatočne využívané. To znamená, že „spolupráca pre zelené inovácie“ by sa mala riadiť jasnou cestou, ktorá prepojí účasť študentov s inštitucionálnymi mechanizmami a potrebami zainteresovaných strán – čím sa zníži závislosť od ad hoc, individuálne riadených dohôd.

Z hľadiska zelenej ekonomiky nie je spolupráca len spoločenskou zodpovednosťou, ale aj stratégiou tvorby miestnych hodnôt. Zástupcovia univerzít poznamenali, že efektívna spolupráca zvyšuje zamestnateľnosť, prispieva k miestnym kapacitám výskumu a vývoja, posilňuje väzby medzi univerzitou a komunitou a môže zlepšiť viditeľnosť inštitúcie a ukazovatele kvality. Miestni aktéri tiež zdôraznili, že dobrovoľníctvo študentov a akademické znalosti môžu výrazne zvýšiť ich projektovú kapacitu a dôveryhodnosť.

1. Znižovanie transakčných nákladov a riadenie rizík:

Miestni aktéri aj zástupcovia univerzít identifikovali bariéry, ktoré možno najlepšie chápať ako transakčné náklady: slabé komunikačné kanály, byrokratické postupy, právne neistoty (účasť a bezpečnosť študentov), oneskorenia pri podávaní správ/účtovníctve a vysoká zodpovednosť akademických poradcov. Príručka preto odporúča, aby lektori a inštitúcie používali štandardizované šablóny, jasné úlohy a predvídateľné mechanizmy (stáže, dobrovoľnícke kurzy, štruktúrované klubové projekty) na zníženie neistoty a posilnenie kontinuity.

2. Praktické rady pre lektorov:

- Uprednostňujte formálne mechanizmy (stáže, dobrovoľnícke kurzy, projekty podporované koordinátorom) s cieľom znížiť oneskorenia a závislosť od osobných sietí.
- Uplatňujte minimálne kritériá pre partnerov (transparentnosť, zodpovednosť, zosúladenie poslania), aby ste znížili riziká týkajúce sa dôvery a reputácie.
- Pred rozšírením aktivít využite pilotné projekty spolupráce s novými partnermi.

- Oceňujte účasť študentov prostredníctvom certifikátov, výstupov prepojených s ECTS (ak je to možné) a dokumentácie „sociálneho výkazu“ s cieľom reagovať na motivačné vzorce študentov.

Miestne zelené podnikanie

Študentské inkubátory môžu úspešne organizovať prezentačné podujatia s miestnymi ekologickými investormi tým, že najprv jasne definujú účel a zameranie podujatia, ako je podpora klimatických inovácií, riešení obehového hospodárstva alebo udržateľná mobilita. Inkubátor by mal identifikovať a pozvať investorov, impaktové fondy, zástupcov obcí a lídrov v oblasti ekologického podnikania, ktorých záujmy sa zhodujú so študentskými projektmi, a zároveň by mal stanoviť jasné kritériá pre zúčastnené tímy a poskytnúť im usmernenia o tom, čo investori očakávajú. Včasné plánovanie je nevyhnutné a malo by zahŕňať výber dostupného miesta konania, stanovenie realistického harmonogramu, propagáciu podujatia prostredníctvom univerzít a miestnych sietí a zabezpečenie toho, aby študenti vopred absolvovali mentoring alebo školenie zamerané na prezentácie, aby mohli prezentovať svoje nápady s istotou a jasnosťou.

Počas a po ukončení prezentácie by mal inkubátor vytvoriť prostredie, ktoré podporuje konštruktívny dialóg a dlhodobú spoluprácu, a nie len súťaženie. To zahŕňa štruktúrovanie programu tak, aby poskytoval čas na prezentácie, spätnú väzbu a vytváranie sietí, ako aj používanie transparentných hodnotiacich kritérií zameraných na vplyv, uskutočniteľnosť a škálovateľnosť. Po podujatí je kľúčová následná činnosť: študenti by mali dostať písomnú spätnú väzbu, predstavenie zainteresovaným investorom a informácie o ďalších krokoch, ako sú pilotné projekty, akceleračné programy alebo možnosti financovania. Udržiavaním vzťahov s investormi aj študentskými tímami môže inkubátor premeniť jednorazové podujatie s prezentáciou na prebiehajúcu platformu pre zelené inovácie a lokálny vplyv na udržateľnosť.

Fokusové skupiny naznačujú, že podnikateľské aktivity môžu slúžiť širším lokálnym potrebám udržateľnosti, ak sú navrhnuté ako platformy s viacerými aktérmi. Miestne mimovládne organizácie vyjadrili silný záujem o spoločné projekty zamerané na riešenie miestnych environmentálnych

problémov, ale zdôraznili aj finančné a logistické obmedzenia. Študenti požadovali praktické projekty, ktoré riešia viditeľné miestne problémy. Zástupcovia univerzít zdôraznili dôležitosť návrhu založeného na potrebách a systematického sledovania, aby sa predišlo jednorazovým podujatiam.

Preto je možné prezentačné podujatia rozšíriť tak, aby zahŕňali nielen nápady startupov, ale aj komunitné zelené riešenia, spoločne vyvinuté s obcami a mimovládnyimi organizáciami. Napríklad obce/mimovládne organizácie môžu poskytnúť „stručné informácie o problémoch“ (napr. predchádzanie vzniku odpadu, kampane na zvyšovanie povedomia, udržateľnosť kampusu, miestna biodiverzita, dobré životné podmienky zvierat, obnova po katastrofe) a študentské tímy môžu navrhnúť uskutočniteľné riešenia, partnerstvá a implementačné plány.

1. Viditeľnosť a dôvera ako súčasť dizajnu:

Študenti opakovane označovali nedostatočnú propagáciu za hlavnú prekážku. Preto by prezentačné podujatia mali zahŕňať komunikačný plán: oslovovanie študentov pred podujatím prostredníctvom oficiálnych univerzitných kanálov a sociálnych médií, jasné vstupné body pre nových študentov a zdieľanie výsledkov po podujatí. Konkrétne, viditeľné motivačné benefity (certifikáty, uznanie, účasť viazaná na ECTS, kde je to možné), ktoré sú v súlade s motiváciou študentov a zvyšujú trvalú angažovanosť.

2. Šablóna pre následné kroky a kontinuitu:

- Písomná spätná väzba pre tímy do dvoch týždňov
- Jedno následné stretnutie so zainteresovanými stranami
- Jednoduchý sledovač projektov (partneri, ďalšie kroky, časový harmonogram)
- Určená kontaktná osoba (styčná osoba/koordinátor)
- Jedna verejná „správa o vplyve“ sumarizujúca výsledky a poznatky

Pokyny pre výučbu: Povinné a voliteľné aktivity

1. Začlenenie zelenej ekonomiky do výučby

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- **Základné koncepty s lokálnym významom**

Vyučovať zelenú ekonomiku ako rozhodovanie v podmienkach nedostatku (verejné statky, externality, stimuly, rovnosť), a nie len ako povedomie.

- **Lokálne ukotvenie prípadov**

Použite krátke lokálne prípady (pohorie Kaz, systémy komunálneho odpadu, znečistenie ovzdušia v oblasti Biga, udržateľnosť kampusu).

- **Medzimodulové mosty**

Prepojte modul Zelená ekonomika so zeleným financovaním (rozpočtovanie a stimuly), rozvojom miest (mobilita) a agropotravinárskym priemyslom (odpad), aby sa tento modul stal základom pre celú príručku.

2. Povinné aktivity

- **Laboratórium pre rozhodovanie v oblasti zelenej ekonomiky (simulácia kompromisov)**

Študenti rozdeľujú obmedzené zdroje medzi konkurenčné priority v oblasti udržateľnosti a zdôvodňujú kompromisy pred svojimi spolužiakmi a pozvanými zainteresovanými stranami.

- **Stručný prehľad o miestnej zelenej ekonomike (2 – 3 strany)**

Študentské tímy vypracujú zadanie, ktoré kombinuje popis lokálneho problému, základné údaje, mapovanie zainteresovaných strán a uskutočniteľné možnosti.

- **Úloha údajov o zelenom raste**

Študenti zhromažďujú a analyzujú reálne údaje z mikroprojektu na úrovni obce/kampusu a vytvárajú jednoduché grafy a interpretácie.

3. Voliteľné aktivity

- **Tvorivé štúdio pre spoluprácu univerzity a mimovládnej organizácie**

Študenti spolu s mimovládnymi organizáciami navrhujú kampane, návrhy projektov, jednoduché rozpočty a materiály pre občanov.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- **Účasť v živom laboratóriu**

Študenti sa pripájajú k laboratóriám s komunálnymi inžiniermi/plánovačmi na pilotných projektoch (predchádzanie vzniku odpadu, prieskumy mobility, recyklačné miesta).

- **Minikonferencia alebo verejné fórum vedené študentmi**

Študenti zorganizujú podujatie a vypracujú súhrnnú správu s následnými krokmi.

4. Zabezpečenie predvídateľnej a dôveryhodnej účasti

- **Protokol viditeľnosti**

Každá aktivita by mala zahŕňať krátky plán oslovenia (oficiálne kanály + sociálne médiá + jasné vstupné body pre nováčikov).

- **Výber partnera a dôvera**

Uplatňovať minimálne kritériá (transparentnosť, zodpovednosť, zosúladienie poslania) a uprednostňovať spoluprácu pred pilotným projektom pre nových partnerov.

- **Zdieľanie rizika a zodpovednosti**

Používajte štandardizované postupy súhlasu/bezpečnosti, šablóny a modely spoločného poradenstva na zníženie zodpovednosti akademikov.

Akčný plán pre lektorov

1. Krátkodobé

- Začleňte 1 – 2 lokálne prípady zelenej ekonomiky do existujúcich kurzov.
- Spustite jednu simuláciu v Decision Lab.
- Pilotné testovanie úlohy údajov o zelenom raste pomocou mikroprojektu na akademickej pôde/v komunite.
- Zorganizujte jedno stretnutie zainteresovaných strán (zástupca mimovládnej organizácie/obce ako diskutujúci).

- Zverejňujte výstupy prostredníctvom oficiálnych kanálov s cieľom riešiť nízku viditeľnosť.

2. Strednodobé

- Inštitucionalizujte Stručný prehľad o miestnej zelenej ekonomike ako opakujúcu sa úlohu v kurze.
- Vybudujte si malú skupinu dôveryhodných partnerov s jasnými kritériami a jedným kontaktným miestom.
- Prepojte dobrovoľnícke kurzy a stáže explicitne s výstupmi a šablónami pre podávanie správ o zelenej ekonomike.
- Vytvorte základný postup podávania správ a archivujte ho, aby ste predišli strate pamäte v inštitúcii.

3. Dlhodobé

- Zriadiť platformu pre spoluprácu medzi univerzitou a miestnymi aktérmi (kontaktná kancelária + online portál).
- Vypracovať mikrokvalifikácie/certifikáty v oblasti rozhodovania v zelenej ekonomike a lokálnej dátovej gramotnosti.
- Škálovať živé laboratóriá a štúdiá spoločnej tvorby do viacsemestrálnych formátov s merateľným vplyvom na komunitu.

Bariéry a praktické zmiernovanie

- **Nízka viditeľnosť / slabá propagácia**

Priradte v každom tíme vedúceho komunikácie; publikujte prostredníctvom oficiálnych kanálov; používajte nástroje sociálnych médií.

- **Byrokratická/právna neistota**

Štandardné šablóny súhlasu, cestovania a bezpečnosti; včas objasnite postupy účasti.

- **Nedostatky vo financovaní logistiky**

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Mikrorozpočty na dopravu; miestne sponzorstvo; začnite s pilotnými lokalitami v okolí.

- **Nesúlad medzi dôverou a partnermi**

Minimálne kritériá pre partnerov + prístup zameraný na pilotný projekt.

- **Záťaž akademickej zodpovednosti**

Spoločné poradenstvo, štandardné šablóny, obmedzený rozsah na semester a spoločný dohľad.

Očakávané výstupy a ukazovatele

1. Očakávané výstupy (príklady):

- Stručné informácie o miestnej zelenej ekonomike (dokumenty v štýle politiky)
- Dátové súbory Green Growth a jednoduché dashboardy
- Verejne orientované infografiky/plagáty/brožúry (výstupy na zvyšovanie povedomia)
- Zhrnutia podujatí a poznámky so spätnou väzbou od zainteresovaných strán
- Poznámky študentov k reflexii (individuálna zodpovednosť za učenie)

2. Minimálne ukazovatele:

- Počet zúčastnených študentov; venované hodiny
- Počet/typ zapojených partnerov (mimovládne organizácie, obecné jednotky, podniky)
- Počet vytvorených výstupov (stručné správy, súbory údajov, kampane)
- Dôkazy o následných krokoch (ďalšie stretnutia, pilotné plány, záujem o prijatie)
- Rozvoj zručností študentov (sebavedomie, tímová práca, komunikácia)

Modul Zelená ekonomika zdôrazňuje úlohu lektorov ako sprostredkovateľov angažovaného učenia a univerzít ako lokálnych transformačných centier. Začlenením princípov zelenej ekonomiky do výučby, implementáciou povinných a voliteľných praktických aktivít a znižovaním bariér spolupráce prostredníctvom jasných mechanizmov a postupov podávania správ môžu univerzity premeniť povedomie študentov na trvalý lokálny vplyv. Tento prístup priamo reaguje na potreby vyjadrené

študentmi a miestnymi aktérmi: dôveryhodná a na dôkazoch založená cesta k formovaniu CGR v lokálnom ekosystéme.

**UDRŽATEĽNÉ ZELENÉ
FINANCOVANIE A SOCIÁLNA
ZODPOVEDNOSŤ**

Spoločenská zodpovednosť firiem a environmentálna etika

Spoločenská zodpovednosť firiem (CSR) a environmentálna etika sú čoraz dôležitejšie v oblasti obchodného vzdelávania a širšieho poslania univerzít ako spoločensky zodpovedných inštitúcií. Zistenia z fokusových skupín so zástupcami univerzít, miestnymi aktérmi a študentmi (EcoUnity Project, 2024 – 2025) zdôrazňujú príležitosti aj výzvy: študenti

Image 3. A symbolic illustration addressing corporate social responsibility

si cenia praktické učenie a chcú hlbšiu integráciu udržateľnosti do učebných osnov; miestni aktéri vítajú spoluprácu, ale požadujú štruktúrovanejšie partnerstvá; a univerzity uznávajú výhody zapojenia, ale často fungujú prostredníctvom fragmentovaných iniciatív.

Táto príručka premieňa tieto poznatky na praktické odporúčania pre lektorov, ktorí chcú pripraviť študentov ako budúcich ľudí s rozhodovacou právomocou v oblasti udržateľných financií, zodpovedného riadenia a zapojenia komunity.

1. Kľúčové zistenia z fokusových skupín

a) Študenti (FGI, 2024)

- Nízke povedomie o iniciatívach udržateľnosti univerzít; potreba lepšej integrácie do učebných osnov.
- Silný záujem o stáže, spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami a projektové vzdelávanie.
- Dôraz na praktické aktivity prepájajúce teóriu so skutočným sociálnym a environmentálnym dopadom.

b) Miestni aktéri (FGI, 2025)

- Mimovládne organizácie a obce často slúžia ako hostelia študentských praxí a ponúkajú reálne zapojenie do spoločenskej zodpovednosti podnikov a environmentálnych aktivít.
- Spolupráca prináša vzájomné výhody: študenti získavajú zručnosti a mimovládne organizácie získavajú odborné znalosti a kapacity.
- Bariéry: ad hoc spolupráca, nedostatok inštitucionálnych rámcov, obmedzená kontinuita v zapojení študentov.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- Požadovaná budúcnosť: štruktúrované partnerstvá, modely vzdelávania prostredníctvom služieb, viacsemestrálne stáže a spoločne navrhované učebné osnovy.

c) Zástupcovia univerzít (FGI, 2025)

- Existuje široká škála úspešných spoluprác (projekty EÚ, komunitné iniciatívy, platforma RIMAP).
- Výhody: zamestnateľnosť, obohatenie učebných osnov, interdisciplinárny výskum a spoločenská relevantnosť.
- Bariéry: roztrieštené iniciatívy, nedostatok inštitucionálnych mechanizmov, regulačná zložitosť.
- Budúce priority: zelená ekonomika, zdravé mestá a zelené poľnohospodárstvo; menší dôraz na inteligentné mestá a udržateľné financie.

2. Výučbové smernice pre spoločenskú zodpovednosť podnikov a environmentálnu etiku z hľadiska výsledkov fokusových skupín možno pozorovať v nasledujúcich hlavných oblastiach výučby študentov:

a) Začlenenie udržateľnosti do výučby

- Povinné komponenty: Zaviesť spoločenskú zodpovednosť podnikov a environmentálnu etiku ako kľúčové témy v kurzoch obchodu a financií. Využívať prípadové štúdie o investovaní do ESG, regeneratívnej ekonomike a obehovom hospodárstve.
- Voliteľné moduly: Ponúknite aplikované workshopy alebo projekty s mimovládnyimi organizáciami, obcami alebo podnikmi zamerané na výzvy v oblasti udržateľnosti.
- Medziodborová integrácia: Prepojenie udržateľnosti s účtovníctvom, financiami, marketingom a politikou, aby sa predišlo jej izolovanému vnímaniu.

b) Praktické aktivity zamerané na študentov

- Simulácie rozhodovania: Cvičenia s hraním rolí, v ktorých študenti vystupujú ako manažéri a robia etické kompromisy.
- Audity udržateľnosti: Zadajte študentom úlohu posúdiť a podať správu o postupoch CSR partnerských organizácií.
- Služobné vzdelávanie: Kombinujte študijné programy s dobrovoľníctvom alebo komunitnými projektmi.
- Voliteľné projekty „živého laboratória“: Študenti spoločne s obcami alebo mimovládnyimi organizáciami vytvárajú riešenia reálnych problémov.

c) Podpora študentskej autonómie

- Povzbudzujte študentov, aby si navrhli vlastné iniciatívy v oblasti spoločenskej zodpovednosti podnikov.

- Na rozvoj etického povedomia využívajte reflexné denníky a diskusie s rovesníkmi.
- Postavte študentov skôr ako osoby s rozhodovacou právomocou než ako pasívnych študentov.

3. Ďalším kľúčovým krokom je budovanie spolupráce s miestnymi aktérmi prostredníctvom:

- Štruktúrované partnerstvá: Vypracujte memorandá o porozumení s mimovládnyimi organizáciami a obcami.
- Hostujúci lektori a mentori: Pozvite odborníkov z praxe, aby poskytli poznatky o financovaní udržateľnosti alebo obhajobe mimovládnych organizácií.
- Spoločné výskumné a akčné projekty: Zapojte študentov do aplikovaného výskumu, ktorý bude slúžiť ako podklad pre miestne stratégie.
- Viacsemestrálne stáže: Zapojte študentov do dlhodobých projektov mimovládnych organizácií alebo samospráv.
- Spoločná tvorba učebných osnov: Spolupracujte s mimovládnyimi organizáciami na návrhu voliteľných kurzov zameraných na občiansku angažovanosť, environmentálny aktivizmus alebo inovácie.

4. Akčný plán pre lektorov môže byť prezentovaný v časovo závislých obdobiach takto:

a) Krátkodobý (nasledujúci semester)

- Zaviesť prípadové štúdie spoločenskej zodpovednosti podnikov a etické dilemy do existujúcich kurzov.
- Zorganizovať 1 – 2 hostujúce prednášky so zástupcami miestnych mimovládnych organizácií alebo firiem.
- Pilotné simulácie rozhodovania v triede.

b) Strednodobé (1 – 2 roky)

- Zaviesť povinné úlohy zamerané na učenie sa službou pre vybrané kurzy.
- Ponúkať voliteľné moduly s praktickou spoluprácou mimovládnych organizácií/obcí.
- Vypracovať audity a správy o udržateľnosti vedené študentmi o partnerských organizáciách.
- Vytvoriť mentorské siete spájajúce študentov s odborníkmi z praxe.

c) Dlhodobé (3+ roky)

- Inštitucionalizovať partnerstvá mimovládnych organizácií a obcí prostredníctvom formálnych dohôd.
- Spoločne rozvíjať interdisciplinárne učebné osnovy a mikrokvalifikácie v oblasti spoločenskej zodpovednosti podnikov, financií ESG a environmentálnej etiky.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- Vybudovať celouniverzitný model „živého laboratória“ pre riešenia udržateľnosti.
- Podporovať úlohu študentov v obhajobe pri formovaní miestnych politík udržateľnosti.

Akčná príručka v tejto časti CSR a environmentálnej etiky zdôrazňuje úlohu lektorov ako sprostredkovateľov angažovaného a etického učenia. Začlenením CSR a environmentálnej etiky do výučby, ponukou povinných a voliteľných praktických aktivít a úzkou spoluprácou s miestnymi aktérmi môžu lektori premeniť študentov na aktívnych ľudí s rozhodovacou právomocou. Univerzity tak prekračujú rámec teórie a podporujú vplyv na reálny svet – pripravujú absolventov na vedúce pozície v oblasti udržateľných financií, zodpovedného riadenia a spoločensky uvedomelých inovácií.

Verejné inštitúcie a zelené rozpočtovanie

Verejné inštitúcie majú prostredníctvom svojich rozpočtových procesov rozhodujúci vplyv na to, či sú rozvojové cesty udržateľné. Zelené rozpočtovanie je nástroj, ktorý integruje environmentálne aspekty do verejných financií a zabezpečuje, aby sa verejné zdroje využívali na podporu ekologickej udržateľnosti, odolnosti a sociálneho blahobytu. V tomto procese mimovládne organizácie (MVO) pôsobia ako kľúčoví partneri: zvyšujú povedomie, poskytujú odborné znalosti o miestnych potrebách a berú inštitúcie na zodpovednosť za implementáciu cieľov udržateľnosti. Spolupráca medzi verejnými inštitúciami, MVO a univerzitami preto vytvára silný rámec pre začlenenie zelených priorít do politiky aj praxe.

Pre študentov ekonómie a manažmentu ponúka táto téma cennú príležitosť prepojiť teoretické poznatky s praktickými výzvami komunity. Na navrhnutie efektívnych vyučovacích aktivít sme čerpali z poznatkov z fokusových skupín, ktoré sa uskutočnili v rámci projektu Ecounity v rokoch 2024 a 2025. Cieľom fokusových skupín bolo získať hlbší prehľad o perspektívach študentov, vedenia univerzity a miestnych zainteresovaných strán, pokiaľ ide o postupy, príležitosti a prekážky spolupráce medzi univerzitou a miestnou komunitou v oblasti udržateľného zeleného rozvoja. Študenti zdôraznili niekoľko prekážok: nedostatok informácií o mimovládnych organizáciách a inštitucionálnych iniciatívach, obmedzený čas z dôvodu rovnováhy medzi prácou a štúdiom a nedostatočné praktické zapojenie počas kurzov. Zároveň vyjadrili silnú túžbu po väčšom počte projektovo založeného učenia, prípadových štúdií z reálneho života a spolupráce s miestnymi aktérmi. Uprednostňujú interaktívne

úlohy pred tradičnými seminármi a vidia hodnotu v aktivitách, ktoré budujú mäkké zručnosti, ako je tímová práca, komunikácia a kritické myslenie.

V reakcii na získané poznatky sú navrhované povinné a voliteľné aktivity navrhnuté tak, aby aktívne zapájali študentov v súlade s ich vyjadrenými potrebami. Cieľom aktivít je transformovať učenie na praktickú skúsenosť tým, že ich postaví do pozície rozhodovacích orgánov a prepojí s verejnými inštitúciami, mimovládnyimi organizáciami a miestnymi zainteresovanými stranami. Tento prístup odráža želanie študentov po praktickejších, interaktívnejších a komunitne orientovaných formách vzdelávania.

Nasledujúce aktivity odrážajú potreby študentov a poskytujú príklady povinných a voliteľných spôsobov zapojenia.

1. Povinné aktivity

a) Simulačné cvičenie pre zelený rozpočet

V reakcii na želanie študentov po praktických úlohách zameraných na riešenie problémov táto aktivita simuluje prípravu obecného rozpočtu s cieľmi udržateľnosti. Študenti rozdeľujú obmedzené zdroje medzi konkurenčné potreby (doprava, odpad, obnoviteľná energia, sociálne služby), rokujú o kompromisoch a prezentujú svoj navrhovaný rozpočet rovesníkom a pozvaným miestnym zainteresovaným stranám. To priamo reaguje na ich výzvu na „učenie sa praxou“ namiesto tradičných seminárov.

b) Prípadová štúdia miestnych verejných inštitúcií

Študenti analyzujú rozpočet vybranej verejnej inštitúcie (obec, verejnoprospešný podnik, kultúrna inštitúcia) a posudzujú, ako sú integrované alebo zanedbávané princípy udržateľnosti. Táto úloha vychádza zo spätnej väzby študentov, že príklady z reálneho sveta sú zapamätateľnejšie ako teória, a prepája učenie sa v triede s miestnou komunitou. Tímy pripravujú politické správy s odporúčaniami pre efektívnejšiu integráciu zeleného rozpočtovania.

c) Workshop o dialógu so zainteresovanými stranami

Tento workshop, ktorý odráža dôraz študentov na interakciu a rozvoj mäkkých zručností, spája zástupcov miestnej samosprávy, mimovládnych organizácií a komunitných skupín. Študenti vystupujú ako „politickí

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

poradcovia“, ktorí navrhujú opatrenia v oblasti zeleného rozpočtu, obhajujú svoje rozhodnutia a precvičujú vyjednávanie. Tým sa rieši identifikovaná potreba posilniť komunikáciu, tímovú prácu a kritické myslenie.

2. Voliteľné aktivity

a) Projekt spolupráce mimovládnych organizácií

Študenti poznamenali, že im často chýbajú znalosti o mimovládnych organizáciách, no uvedomujú si hodnotu spolupráce. V rámci tejto aktivity spolupracujú s miestnou mimovládnu organizáciou na príprave žiadostí o financovanie, posúdení vplyvu alebo komunikačných stratégií spojených s verejným financovaním. To buduje siete a vystavuje študentov autentickým komunitným výzvam.

b) Zelený audit kampusu alebo komunity

V reakcii na obavy študentov, že udržateľnosť by mala byť viditeľná a hmatateľná, dobrovoľnícke tímy vykonávajú audity univerzitných alebo obecných postupov (separácia odpadu, energetická účinnosť, obstarávanie). Následne navrhujú „zelené rozpočtové riadky“ na podporu zlepšení.

c) Návrh kampane na zvyšovanie povedomia

Keďže študenti poukázali na vplyv sociálnych médií a komunikácie na ich generáciu, táto aktivita ich vyzýva, aby navrhli kampane, ktoré vysvetľujú zelené rozpočtovanie a udržateľné výdavky svojim rovesníkom a občanom. Výstupy môžu zahŕňať infografiky, filmy alebo plagáty, pričom najlepšie kampane sa šíria prostredníctvom fakultných a komunitných kanálov.

d) Minikonferencia vedená študentmi

Pre vysoko motivovaných študentov ponúka organizácia jednodňovej konferencie s odborníkmi z verejných financií, mimovládnych organizácií a miestnej samosprávy platformu na prepojenie teórie s praxou. Táto aktivita odráža ich záujem o priamy kontakt s odborníkmi z praxe a poskytuje im skúsenosti s vedením.

Navrhované povinné a voliteľné aktivity ukazujú, že udržateľný zelený rozvoj sa dá efektívne vyučovať, keď sú študenti zaradení do aktívnych rozhodovacích rolí. Tieto aktivity je možné začleniť do existujúcich vyučovacích formátov: napríklad povinné úlohy, ako sú *simulácie zeleného rozpočtu* alebo

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

inštitucionálne prípadové štúdie, sa môžu vykonávať ako štruktúrované seminárne úlohy, zatiaľ čo *dialógy so zainteresovanými stranami* sa môžu organizovať ako súčasť hosťujúcich prednášok. Voliteľné aktivity, ako sú *ekologické audity kampusov* alebo *projekty spolupráce s mimovládnyimi organizáciami*, sa môžu ponúkať ako skupinová práca založená na projektoch alebo mimoškolské workshopy pre motivovaných študentov. S vedením fakulty a neustálej spolupráce s mimovládnyimi organizáciami a verejnými inštitúciami tieto prístupy zabezpečujú, že študenti získajú praktické zručnosti a zároveň prispievajú viditeľnou hodnotou svojim miestnym komunitám a podporujú sociálny a zelený rozvoj.

Zelené dlhopisy a udržateľné investície

Zelené dlhopisy a udržateľné investície sú praktické nástroje, prostredníctvom ktorých sa študenti môžu naučiť, ako financie podporujú ekologické a sociálne zmeny. V rámci EcoUnity sa používajú ako vzdelávacie nástroje, ktoré umožňujú študentským tímom simulovať lokálne kampane za zelené dlhopisy s príspevom zainteresovaných strán, ako sú obce, mimovládne organizácie, spoločnosti a občania. Cieľom je prepojiť financie so zodpovednosťou a prezentovať študentom pozíciu aktívnych ľudí s rozhodovacou právomocou.

Fokusové skupiny ukázali, že študenti sú motivovaní praktickými a kreatívnymi úlohami, pričom si zároveň uvedomujú skutočné bariéry. Poukázali na to, že udržateľné produkty a riešenia sú často drahšie, a preto ťažšie dostupné. Vyjadrili tiež pochybnosti o dôveryhodnosti spoločností, ktoré niekedy využívajú udržateľnosť len ako marketingový nástroj alebo dokonca praktizujú greenwashing, zatiaľ čo mimovládne organizácie boli často vnímané ako dôveryhodnejšie, ale finančne slabšie. Mnohí študenti uviedli, že uprednostňujú učenie sa prostredníctvom projektov pred opakovanými prednáškami. Vďaka tomu sú simulácie dlhopisov ideálnou metódou na uspokojenie ich potrieb.

V týchto simuláciách študentské tímy krok za krokom vytvoria kompletnú kampaň pre miestnu zelenú dlhopisovú spoločnosť. Sú vedení:

- identifikovať konkrétny projekt, ktorý by bol prospešný pre komunitu, ako napríklad inštalácie obnoviteľných zdrojov energie, zlepšenie verejnej dopravy, udržateľné poľnohospodárstvo alebo ekoturizmus,

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- vytvoriť zmiešané skupiny, kde každý študent zohráva svoju úlohu (emitent, hodnotiteľ mimovládnej organizácie, investor, zástupca občanov),
- navrhnuť finančnú štruktúru dlhopisu vrátane jeho veľkosti, splatnosti, úrokovej sadzby a použitia výnosov,
- pripravovať komunikačné materiály, ako sú prezentácie, brožúry kampaní a brífingy pre investorov,
- zorganizovať simulovanú roadshow, kde predstavia projekt zainteresovaným stranám a odpovedia na kľúčové otázky,
- zahrnúť vstupy zainteresovaných strán na spresnenie projektu, napríklad spätnú väzbu od mimovládnych organizácií o ekologickej dôveryhodnosti alebo od obcí o rozpočtovej uskutočniteľnosti,
- merať očakávané výsledky, ako napríklad zníženie emisií, úspory energie alebo vytváranie miestnych pracovných miest,
- transparentne informovať o rizikách, nákladoch a dlhodobých výhodách s cieľom zabezpečiť zodpovednosť.

Prostredníctvom tohto procesu si študenti precvičujú mäkké zručnosti, ktoré sami zdôraznili ako nevyhnutné: tímová práca, komunikácia, riešenie problémov, kritické myslenie a kreativita. Aktivita si vyžaduje vyjednávanie, obhajobu pozícií a hľadanie kompromisov medzi rôznymi záujmami. Taktiež ich povzbudzuje k zamysleniu sa nad etickými dilemami, napríklad či podporiť projekt s nízkym rizikom a obmedzeným dopadom alebo projekt s vysokým rizikom a potenciálne transformačnými výsledkami.

Pre rozšírenie záberu môžu študenti preskúmať aj iné modely udržateľného financovania, ako napríklad investovanie s dopadom, kombinované financovanie alebo crowdfunding. Hlavným cvičením však zostáva simulácia zelených dlhopisov, pretože poskytuje štruktúrovaný a realistický spôsob, ako vyvážiť financie s udržateľnosťou.

- Usmernenia pre výučbu na podporu týchto simulácií zahŕňajú: začať krátkym úvodom do mechanizmov zelených dlhopisov a zásad transparentnosti a zodpovednosti (napr. taxonómia EÚ, zásady zelených dlhopisov),

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

- zabezpečiť, aby sa každý študent zúčastnil aspoň jednej úlohy, zatiaľ čo voliteľné úlohy môžu umožniť hlbšie preskúmanie vybraných oblastí,
- pozvať hostujúcich zainteresovaných strán (zástupcov mimovládnych organizácií, úradníkov samospráv, miestnych podnikateľov), aby pôsobili ako externí hodnotitelia alebo mentori,
- simulovať bariéry, ako sú vysoké náklady alebo riziká greenwashingu, a vyzvať študentov, aby reagovali konkrétnymi riešeniami.
- vyžadovať skupinové prezentácie aj individuálne reflexie, aby sa zabezpečila zodpovednosť,
- prepojiť projekty s miestnym kontextom, napríklad návrhom dlhopisov pre mesto, univerzitný kampus alebo regionálne iniciatívy,
- využívať vzájomné hodnotenie, aby študenti mohli navzájom hodnotiť kampane a učiť sa z rôznych prístupov,
- na záver zorganizovať diskusiu, počas ktorej študenti zhodnotia, ako môžu financie predstavovať riziko aj príležitosť pre udržateľnosť..

Simulačné cvičenie ukazuje študentom, že financie nie sú neutrálne. Ich rozhodnutia pri štruktúrovaní a podpore zelených dlhopisov určujú, či kapitál podporuje skutočné ekologické a sociálne zmeny, alebo sa premráha na symbolické gestá. Precvičovaním tohto procesu sa učia, ako prepojiť finančnú logiku s potrebami komunity a environmentálnymi prioritami.

Konečným cieľom je posilniť študentov, aby sa vnímali ako osoby s finančnými rozhodnutiami. Získajú skúsenosti s návrhom udržateľnej investície, jej obhajobou pred kritickým publikom a integráciou vstupov zainteresovaných strán do konečných výsledkov. Pre univerzity tento model predstavuje spôsob, ako pripraviť absolventov, ktorí rozumejú financiám aj udržateľnosti a ktorí môžu viesť budúce kampane za zelené investície vo svojom profesionálnom a občianskom živote.

Mechanizmy financovania lokálnych zelených projektov

Lokálne zelené projekty, od komunitných záhrad a recyklačných snáh až po demonštračné zariadenia pre obnoviteľné zdroje energie a kampane zamerané na environmentálnu výchovu, sú kľúčovými nástrojmi pre reakciu na environmentálnu udržateľnosť na miestnej úrovni. Ich využívanie je však často brzdené jedinou výzvou: zabezpečením udržateľného financovania. Univerzity, mimovládne

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

organizácie a miestne zainteresované strany si čoraz viac uvedomujú výhody zapojenia študentov do koncepcie aj financovania takýchto aktivít. Dôkazy zo študentských fokusových skupín a dotazníkov vykonaných počas projektu ECOUNITY poskytujú cenné odporúčania pre návrh budúcich modelov financovania. Tieto dôkazy naznačujú, že študenti sa nielen angažujú v oblasti životného prostredia, ale sú tiež silne motivovaní zohrávať aktívnu úlohu pri navrhovaní fundraisingových kampaní a pôsobiť ako osoby s rozhodovacou právomocou pri prideľovaní zdrojov.

Rozhovory so študentmi odhaľujú celý rad spoločných tém. Študenti sa vo veľkej miere zapájajú do udržateľného správania v malom rozsahu v každodennom živote, napr. recyklujú, znižujú plytvanie potravinami, používajú verejnú dopravu, ale vnímajú štrukturálne bariéry brániace intenzívnejšej činnosti. Mnohí študenti uviedli rozpor, že ekologické výrobky a služby bývajú drahšie, čo ich robí menej dostupnými a podporuje neudržateľnú spotrebu. Rýchla móda a konzumerizmus boli vnímané ako hlavné problémy, pričom študenti uznali vinu svojej generácie, ale zároveň prejavili ochotu zmeniť správanie, keď im boli ponúknuté lacnejšie alternatívy. Toto uvedomenie určuje podmienky ich názoru na financovanie miestnych zelených iniciatív: uprednostňujú transparentnosť, cenovú dostupnosť a možnosti, ktoré sa vzdávajú drahých „zelených“ značiek.

Keď sa študentov pýtali na funkcie mimovládnych organizácií a spoločností, názory sa medzi nimi rozchádzali. Mimovládne organizácie boli vo všeobecnosti vnímané ako autentickéjšie a účelnejšie a možno sa na ne spoľahnúť, že budú konať verejné dobro bez úmyslu dosahovať zisk. Počas tohto obdobia študenti vedeli, že mimovládne organizácie nemajú zdroje ani viditeľnosť, zatiaľ čo spoločnosti majú ekonomický vplyv, ale sú náchylné na greenwashing. Toto napätie vytvára potrebu hybridných riešení: spolupráce, v ktorej mimovládne organizácie prinášajú odborné znalosti a legitimitu, firmy poskytujú finančné prostriedky a študenti prinášajú kreativitu, komunikačné zručnosti a miestne znalosti. Študenti najmä zdôraznili, že mimovládne organizácie by sa mali na kampusoch zviditeľniť, pretože mladí ľudia sú budúcimi strážcami myšlienok udržateľnosti a mali by prospieť z učenia sa z ich skutočnej implementácie. Partnerstvo medzi študentmi a mimovládnymi organizáciami sa tak stáva obojsmernou ulicou: mimovládnym organizáciám sa ponúkajú kreatívne vstupy a potenciálni dobrovoľníci, zatiaľ čo študentom sa ponúkajú mäkké zručnosti, pracovné skúsenosti a viac samostatnosti.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Pokiaľ ide o spôsoby financovania, diskutovalo sa o rôznych modeloch, ktoré sa zdajú byť obzvlášť vhodné pre workshopy zamerané na spoločnú tvorbu študentov a mimovládnych organizácií. Verejné financie zostávajú ústredným zdrojom vo forme mestských grantov, štrukturálnych fondov EÚ a národných programov zelenej transformácie. Študenti uviedli, že administratívna sofistikovanosť spojená s takýmito fondmi však odrádza menšie mimovládne organizácie od predkladania žiadostí. Študenti v takýchto prípadoch môžu mimovládnym organizáciám pomôcť písaním návrhov, zhromažďovaním údajov alebo zostavovaním rozpočtu. Za relevantné sa považovali aj dary zo súkromného sektora prostredníctvom programov spoločenskej zodpovednosti podnikov, sponzorstva alebo miestnych partnerstiev, pričom študenti varovali pred povrchným „zeleným“ tokenizmom. Tým, že sa študenti stanú kritickými hodnotiteľmi, môžu pomôcť mimovládnym organizáciám vytvárať partnerstvá, ktoré nefungujú len na marketingové ciele, ale prinášajú konkrétne environmentálne vplyvy. Hybridné modely, ako sú komunitné dlhopisy, družstevné pôžičky alebo participatívne rozpočtovanie, boli pre študentskú koncepciu spravodlivosti a rovnosti obzvlášť atraktívne. A potom prišiel digitálny crowdfunding: ako životaschopný a študentom priateľský prostriedok: malé sumy peňazí možno mobilizovať od veľkých skupín, najmä ak sú študenti zodpovední za koncipovanie nových kampaní zameraných na dosahovanie informácií.

Medzi kľúčové prvky tohto prístupu patrí využívanie workshopov zameraných na spoločnú tvorbu, kde študenti priamo spolupracujú s mimovládnymi organizáciami na vytváraní fundraisingových kampaní pre skutočné alebo imaginárne projekty. Študenti sa v takýchto workshopoch ocitnú v pozícii osoby s rozhodovacou právomocou: dostanú obmedzené zdroje a sú požiadaní, aby ich rozdelili medzi konkurenčné projekty, zdôvodnili svoje rozhodnutia a premysleli kompromisy. Tento zážitkový proces odráža skutočné rozhodovanie a zlepšuje kritické myslenie, vyjednávaciu schopnosť a zručnosť v oblasti riešenia problémov. Okrem toho poskytuje mimovládnym organizáciám nový pohľad na postoje mládeže k dôveryhodnosti, transparentnosti a efektívnosti výziev na získavanie finančných prostriedkov.

Workshopy môžu byť doplnené sekvenciou cvičení v praktických zónach, ktoré sa snažia poskytnúť povinné a dobrovoľné praktické skúsenosti. Povinné aktivity môžu zahŕňať úvodné stretnutia o financovaní mimovládnych organizácií, analýzu prípadových štúdií úspešných miestnych zelených

iniciatív a skupinové cvičenia zamerané na vytvorenie jednoduchého plánu získavania finančných prostriedkov. Voliteľné aktivity sa môžu pohybovať od simulácií crowdfundingu, v ktorých študenti navrhujú a zadávajú kampane, až po kreatívne úlohy, ako je navrhovanie videí na zvýšenie povedomia alebo vytváranie stratégií pre sociálne médiá pre mimovládne organizácie. Ďalším voliteľným prúdom môžu byť cvičenia participatívneho rozpočtovania, v ktorých študenti spoločne diskutujú a určujú, ako sa finančné prostriedky vynakladajú v rámci simulovaných alebo skutočných projektov. Kombináciou otvorených a štruktúrovaných aktivít sa študenti s rôznymi záujmami a schopnosťami môžu užitočne zapojiť vlastným tempom, ale napriek tomu dosiahnuť základné vzdelávacie výsledky.

Jednou z veľkých pridaných hodnôt tohto prístupu zameraného na študentov je rozvoj mäkkých zručností. Počas rozhovorov s fokusovými skupinami členovia konzistentne uvádzali komunikáciu, tímovú prácu, empatiu, organizačné schopnosti a kritické myslenie ako zručnosti, ktoré si želajú rozvíjať. Prostredníctvom spolupráce s mimovládnymi organizáciami na problémoch financovania sa študenti učia, ako formulovať svoje myšlienky, vypočítať si rôzne perspektívy a vyjednávať riešenia v podmienkach, ktoré odrážajú skutočné profesionálne prostredie. Mimovládne organizácie zároveň čerpajú zo študentskej kreativity a digitálnej gramotnosti, najmä tam, kde sú zručnosti, ako je kampaň na sociálnych sieťach, v dnešnej dobe kľúčové pre získavanie finančných prostriedkov. Univerzity preto zohrávajú úlohu, pretože poskytujú inštitucionálne prostredie, ako aj akademické poradenstvo, aby sa zabezpečilo, že takáto spolupráca bude plodná a jednostranná.

Politické odporúčania vyplývajúce z tohto cvičenia sú jasné. Po prvé, workshopy zamerané na spoločnú tvorbu musia byť zahrnuté do univerzitných osnov, aby sa študenti oboznámili s financovaním a plánovaním projektov zo strany mimovládnych organizácií. Po druhé, mechanizmy financovania musia byť diverzifikované tak, aby sa študenti aktívne podieľali na rozhodovaní o hybridných a komunitných modeloch, ktoré sú citlivé na ich hodnoty transparentnosti a inklúzie. Po tretie, zážitkové učenie by malo nielen simulovať skutočné problémy, ale aj spájať študentov s miestnymi zelenými projektmi v praxi, čím ich úsilie bude mať skutočný vplyv. Nakoniec, mimovládne organizácie a podniky by mali pochopiť hodnotu investícií do študentských partnerstiev: okrem finančného zisku takáto spolupráca buduje trvalú kapacitu pre udržateľný rozvoj a vychováva generáciu občanov, ktorí môžu viesť zelený posun.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Záverom možno povedať, že budúcnosť financovania lokálnych zelených projektov spočíva v spojení finančných inovácií s mládežou. Študenti majú záujem stať sa osobami s rozhodovacou právomocou, za predpokladu, že dostanú nástroje, páky a sebavedomie na zanechanie svojich podpisov. Začlenením workshopov zameraných na spoločnú tvorbu, praktických cvičení a procesov otvoreného financovania do aliancií univerzít a mimovládnych organizácií nielen zabezpečujeme zdroje pre lokálne projekty udržateľnosti, ale tiež povzbudzujeme mladých ľudí, aby sa aktívne podieľali na formovaní zelenej budúcnosti svojich komunít.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A AGROPOTRAVINÁRSTVO

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Environmentálna výchova a verejné politiky súvisiace s agropotravinárstvom

Prieskum a fokusová skupina odhalili, že študenti ekonomických fakúlt vnímajú **environmentálnu výchovu na univerzite ako nedostatočne integrovanú do praktického vzdelávania a externej spolupráce.** Spolupráca s environmentálnymi mimovládnyimi organizáciami, obcami a organizáciami zameranými na udržateľnosť je obmedzená rozsahom a viditeľnosťou, čo vedie študentov k tomu, že vnímajú environmentálne a klimatické témy ako okrajové v rámci zapojenia univerzity do praxe.

Image 5. A symbolic illustration addressing agrifood and agroecology

Hlavnou identifikovanou medzerou je **nerovnováha medzi teoretickým základom a jeho aplikáciou v reálnom svete.** Hoci sa udržateľnosť, zmena klímy a ochrana životného prostredia riešia vo vybraných kurzoch, študenti hlásia nedostatok praktických aktivít, učenia sa na základe prípadových štúdií a štruktúrovanej spolupráce zameranej na riešenie environmentálnych problémov. Keď sa udržateľnosť objavuje v externej spolupráci, často je úzko definovaná prostredníctvom podávania správ o ESG alebo dodržiavania predpisov, a nie prostredníctvom podstatného environmentálneho vplyvu alebo ekologických inovácií.

Študenti tiež zdôraznili **nedostatočnú interdisciplinárnu integráciu environmentálnych tém**. Výzvy v oblasti udržateľnosti nie sú konzistentne prezentované ako vzájomne prepojené ekonomické, finančné, riadiace a sociálne otázky, čo obmedzuje schopnosť študentov pochopiť ich systémovú povahu. Okrem toho sú príležitosti na vzdelávanie v oblasti životného prostredia často malého rozsahu, voliteľné a dostupné len obmedzenému počtu študentov, čo znižuje ich celkový vplyv a inkluzívnosť.

Pokiaľ ide o kompetencie, študenti sa cítia **nedostatočne pripravení na vznikajúce kariérne oblasti, ako je zelená ekonomika, udržateľné financie a zelené poľnohospodárstvo**. Hoci si uvedomujú kľúčové koncepty, chýbajú im praktické zručnosti a aplikované znalosti potrebné na prenieš environmentálne princípy do organizačnej praxe. Študenti nakoniec poznamenali, že univerzity by mohli zohrávať silnejšiu úlohu ako viditeľní lídri v oblasti udržateľnosti lepším zosúladením praxe na akademickej pôde s cieľmi vzdelávania. Celkovo zistenia naznačujú potrebu systematickejšieho, na prax orientovaného a interdisciplinárneho environmentálneho vzdelávania, ktoré jasne prepojí teóriu, kariéru a vplyv na komunitu.

Nasledujúce aktivity poskytujú príklady povinných a voliteľných foriem zapojenia a pomáhajú riešiť nedostatky v súčasných učebných osnovách.

Ekologické poľnohospodárske postupy: Dobrovoľníctvo študentov

Na zvýšenie povedomia a chápania študentov v oblasti udržateľného poľnohospodárstva a potravinových systémov možno využiť kombináciu úvodného vzdelávania a priamych skúseností v teréne. Tieto aktivity budujú základné vedomosti a môžu byť podporené školiacimi materiálmi a záznamami o dochádzke. Zmeny vo vedomostiach a povedomí študentov možno vyhodnotiť pomocou dotazníkov pred a po workshope.

Študenti sa môžu zapojiť do reálnych ekologických poľnohospodárskych postupov prostredníctvom dobrovoľníckych stáží na miestnych udržateľných farmách alebo v mimovládnych organizáciách. Tieto farmy a mimovládne organizácie uplatňujú/podporujú postupy, ako je ekologická produkcia, hospodárenie šetrné k biodiverzite, zavlažovanie efektívne využívajúce vodu alebo systémy pestovania plodín prispôsobené klíme. Počas semestra študenti dokumentujú pozorované postupy prostredníctvom štruktúrovaných terénnych správ a fotodokumentácie, pričom prepájajú praktické pozorovania s environmentálnymi ukazovateľmi a relevantnými nástrojmi verejnej politiky. Hlavným výstupom tejto aktivity je lepšie praktické pochopenie systémov udržateľného poľnohospodárstva, ktoré sa hodnotí prostredníctvom reflexívnych správ študentov a spätnej väzby od partnerských fariem.

Miestne potravinové systémy a potravinová bezpečnosť:

Poľnohospodárske iniciatívy podporované komunitou

Na podporu miestnych potravinových systémov a potravinovej bezpečnosti majú študenti za úlohu vyvíjať a prezentovať projekty súvisiace s iniciatívami komunitne podporovaného poľnohospodárstva na akademickej pôde. Počas semestra študenti v spolupráci s miestnymi výrobcami navrhujú plány podujatí komunitne podporovaného poľnohospodárstva, pričom načrtávajú logistiku, komunikačné stratégie a mechanizmy účasti. K týmto plánom sú priložené zoznamy účastníkov a podporná dokumentácia.

Primárnym výstupom tejto aktivity je zvýšená viditeľnosť miestnych potravinových systémov a lepšie pochopenie krátkych dodávateľských reťazcov potravín medzi študentmi a širšou komunitou kampusu. Hodnotenie je založené na počte účastníkov, prieskumoch vykonaných medzi účastníkmi a kvalitatívnej spätnej väzbe o povedomí a angažovanosti.

Posilniť spoluprácu medzi univerzitami a poľnohospodárskymi družstvami a zároveň zlepšiť schopnosť študentov analyzovať klimatické riziká a stratégie adaptácie. Počas semestra študenti spolupracujú s poľnohospodárskymi družstvami na spoločných projektoch zameraných na klimaticky inteligentné poľnohospodárstvo a agroekologickú adaptáciu. Tieto projekty sa zameriavajú na skutočné výzvy, ako je nedostatok vody, degradácia pôdy, variabilita výnosov alebo strata biodiverzity.

Študenti vypracúvajú zhrnutia projektov a odporúčania, ktoré načrtávajú aplikované agroekologické riešenia a možnosti adaptácie v súlade s cieľmi SPP a politikou EÚ v oblasti klímy. Výstupy preukazujú schopnosť študentov integrovať vedecké poznatky, politické rámce a praktické obmedzenia. Hodnotenie vykonávajú spoločne akademickí pracovníci a zástupcovia družstiev, čím sa zabezpečuje akademická presnosť aj praktická relevantnosť.

Agroekológia a adaptácia na zmenu klímy: Spolupráca s farmármi

Ústredným cieľom tejto aktivity je posilniť spoluprácu medzi univerzitami a poľnohospodárskymi družstvami a zároveň zlepšiť schopnosť študentov analyzovať klimatické riziká a stratégie adaptácie. Počas semestra študenti spolupracujú s poľnohospodárskymi družstvami na spoločných projektoch

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

zameraných na klimaticky inteligentné poľnohospodárstvo a agroekologickú adaptáciu. Tieto projekty sa zameriavajú na skutočné výzvy, ako je nedostatok vody, degradácia pôdy, variabilita výnosov alebo strata biodiverzity.

Študenti vypracúvajú zhrnutia projektov a odporúčania, ktoré načrtávajú aplikované agroekologické riešenia a možnosti adaptácie v súlade s cieľmi SPP a politikou EÚ v oblasti klímy. Hodnotenie vykonávajú spoločne akademickí pracovníci a zástupcovia družstiev, čím sa zabezpečuje akademická presnosť aj praktická relevantnosť.

Znižovanie odpadu a kompostovanie: Cirkulárne hospodárstvo v praxi

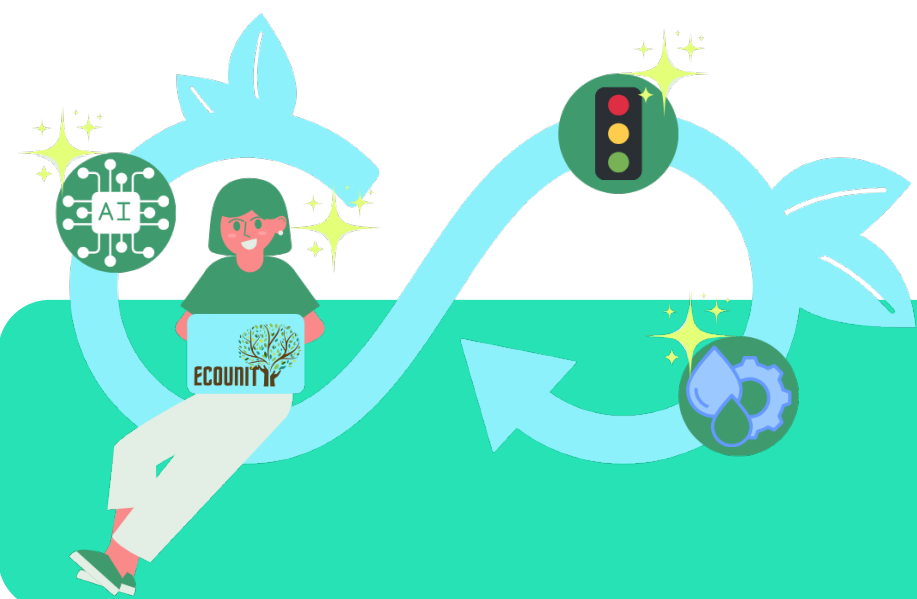
Znižovanie odpadu a obehové postupy tvoria kľúčový pilier, ktorý odráža zameranie modulu na plynutie potravinami a environmentálnu efektívnosť. Počas semestra sa študenti zameriavajú na inovácie a vyvíjajú návrhy na kompostovanie alebo implementujú pilotné iniciatívy kompostovania na akademickej pôde alebo v spolupráci s miestnymi komunitami. Tieto iniciatívy sú založené na posúdení tokov organického odpadu a sú dokumentované prostredníctvom plánov kompostovania a monitorovacích poznámok.

Očakávaným výstupom je merateľné zníženie organického odpadu a zvýšené povedomie o problematike plytvania potravinami medzi študentmi a zamestnancami. Hodnotenie sa opiera o údaje z pozorovaní, výsledky monitorovania odpadu a reflexívne správy študentov, ktoré prepájajú prax s politikou EÚ v oblasti odpadu a zásadami obehového hospodárstva.

Študentské vedenie, zapojenie komunity a viditeľnosť

Vo všetkých tematických oblastiach študenti pracujú v tímoch, čím si rozvíjajú vodcovské, tímové a projektové manažérske zručnosti. Študentské tímy pripravujú akčné plány a záverečné správy dokumentujúce ich aktivity a výsledky počas semestra. Podporuje sa spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, farmármi a miestnymi samosprávami, najmä pri aktivitách zameraných na zvyšovanie povedomia o agropotravinárstve, ktoré spájajú environmentálne vzdelávanie so širším dopadom na komunitu. Výsledkom tejto spolupráce sú osvetové materiály a správy o aktivitách a ich účinnosť sa hodnotí prostredníctvom spätnej väzby od zainteresovaných strán.

Aby sa zvýšila viditeľnosť iniciatív v oblasti zeleného životného prostredia, semester sa uzatvára študentskými výstavami, plagátmi alebo krátkymi videami prezentujúcimi projekty udržateľnosti agropotravinárskeho priemyslu. Tieto vizuálne a komunikačné materiály majú za cieľ zvýšiť povedomie v celom kampuse a šíriť výsledky projektov aj mimo vyučovania. Hodnotenie je založené na metrikách viditeľnosti, údajoch o angažovanosti a hodnotení inštruktora.

UDRŽATELNÝ ROZVOJ
MEST A INTELIGENTNÉ
MESTÁ

Eko-mestá a inteligentný mestský dizajn

Navrhovanie laboratórií s urbanistami a komunálnymi inžiniermi umožňuje študentom priamo sa zapojiť do reálnych mestských výziev a zároveň rozvíjať praktické, interdisciplinárne zručnosti. Proces by mal začať spoločnou definíciou účelu laboratória, kde obce predstavujú konkrétne problémy, ako sú dopravné zápchy, adaptácia na zmenu klímy, návrh verejných priestorov alebo odolnosť infraštruktúry, a pedagógovia pomáhajú preložiť tieto výzvy do vzdelávacích cieľov.

Image 6. A symbolic illustration of eco-cities

Včasná koordinácia je nevyhnutná na zosúladenie akademických harmonogramov s cyklami plánovania obcí, definovanie úloh a očakávaní a zabezpečenie prístupu k relevantným údajom, lokalitám a technickým obmedzeniam. Študenti by mali byť oboznámení s politickým, regulačným a technickým kontextom tejto výzvy, aby pochopili reálne obmedzenia spolu s kreatívnymi možnosťami.

Počas laboratória študenti pracujú v zmiešaných tímoch s využitím metód spoločného návrhu, kombinujúc priestorovú analýzu, technickú uskutočniteľnosť a prístupy zamerané na používateľa. Aktivity môžu zahŕňať návštevy lokalít, rozhovory so zainteresovanými stranami, analýzu údajov a iteratívne prototypovanie s pravidelnými stretnutiami so spätnou väzbou, na ktorých sa zúčastňujú plánovači a inžinieri, aby otestovali nápady podľa profesionálnych štandardov.

Laboratórium by malo podporovať experimentovanie a zároveň zakladať návrhy na dôkazoch, bezpečnostných požiadavkách a rozpočtových realitách. Na konci procesu študenti prezentujú svoje riešenia v profesionálnych formátoch, ako sú napríklad návrhy, technické koncepčné poznámky alebo vizualizácie, ktoré môžu obce realisticky využiť. Reflexia a hodnotenie pomáhajú študentom pochopiť, ako spolupráca naprieč disciplínami zlepšuje výsledky v mestách a pripravuje ich na budúcu prácu v oblasti inovácií vo verejnom sektore.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Mestská mobilita a verejná doprava

Študenti si uvedomujú vplyv, ktorý má ich výber dopravy na životné prostredie. Väčšina z nich uprednostňuje cestovanie pešo alebo verejnou dopravou, zriedkakedy používajú auto, čo pozitívne znižuje problémy s dopravou.

Objavil sa aj návrh na zavedenie stimulov, teda systému odmien, ktorý by motivoval mladých ľudí k používaniu ekologickejších dopravných prostriedkov (napr. bicyklov alebo kolobežiek). Upozornili na potrebu spolupráce miestnych samospráv s univerzitami s cieľom zlepšiť dostupnosť

Image 7. A symbolic illustration of public transportation

a pohodlie verejnej dopravy a znížiť jej náklady pre študentov. Názory respondentov naznačujú vysokú ochotu zmeniť dopravné návyky a zároveň upozorňujú na potrebu ďalších opatrení na podporu ekologických foriem dopravy. Zahŕňajú aj návrhy týkajúce sa potreby zlepšiť udržateľnú dopravnú infraštruktúru na akademickej pôde a zvýšiť environmentálne aktivity na akademickej pôde. Študenti zdôraznili, že spolupráca by mala spájať vzdelávanie so skutočnými činmi, aby motivovala študentov k efektívnemu konaniu v prospech životného prostredia. Študenti navrhli zjednodušenie postupov, zvýšenie organizačnej flexibility a zlepšenie komunikácie s cieľom zlepšiť spoluprácu.

Na základe týchto zistení je možné pre študentov vypracovať rámec usmernení zameraných na udržateľnú mobilitu. Hlavným cieľom tohto usmernenia by malo byť transformovať existujúce environmentálne povedomie študentov do konkrétnych činov a dlhodobých návykov. Študentov možno povzbudiť, aby sa zamysleli nad vlastnými dopravnými možnosťami, monitorovali svoje cestovné správanie a skúmali vplyv rôznych druhov dopravy na životné prostredie. Prostredníctvom študentských iniciatív a klubov môžu organizovať aktivity na zvyšovanie povedomia, ako sú dni bez áut na akademickej pôde, cyklistické kampane alebo iniciatívy zdieľaných kolobežiek, ktoré motivujú rovesníkov k výberu ekologickejších dopravných možností.

Zároveň by malo usmernenie podporovať študentov v aktívnej spolupráci s univerzitami a miestnymi úradmi. Študenti môžu navrhovať prieskumy o dostupnosti, pohodlí a cenovej dostupnosti verejnej dopravy a zdieľať výsledky s osobami s rozhodovacou právomocou, aby sa zasadzovali za zlepšenia a ceny priaznivé pre študentov. Môžu tiež prispieť prípravou návrhov na zlepšenie udržateľnej dopravnej infraštruktúry na akademickej pôde, ako sú bezpečné cyklistické trasy, parkovanie bicyklov alebo nabíjacie stanice. S dôrazom na spoluprácu, ktorá spája vzdelávanie so skutočnými činmi, by toto usmernenie malo podporovať flexibilné postupy, jasnejšiu komunikáciu a účasť študentov na rozhodovacích procesoch, čo umožní mladým ľuďom efektívne konať v prospech životného prostredia.

Inkluzívne a participatívne mestské plánovanie

Hoci sa mnohí študenti aktívne nezapájajú do ďalších aktivít súvisiacich s trvalo udržateľným rozvojom, túžia si rozšíriť vedomosti o životnom prostredí a majú výraznejší záujem o praktické aktivity, ktoré umožňujú priame zapojenie, ako sú ekologické aktivity alebo súťaže. Veria, že tieto skúsenosti pomáhajú rozvíjať mäkké zručnosti, ako sú komunikácia, kreativita a tímová práca, ktoré sú nevyhnutné pre primeranú ochranu životného prostredia. Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami poskytuje vynikajúcu príležitosť na rozvoj týchto zručností, najmä ak je aktivita pútavá a ponúka skutočné výhody. Záujem o spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami sa zvyšuje, keď sú návrhy praktické, interaktívne a prispôsobené potrebám študentov, na rozdiel od teórie vyučovanej na prednáškach. Účasť na takýchto aktivitách je spojená s pocitom skutočného vplyvu na životné prostredie, čo zvyšuje motiváciu zapojiť sa do environmentálnych iniciatív.

Vodné hospodárstvo

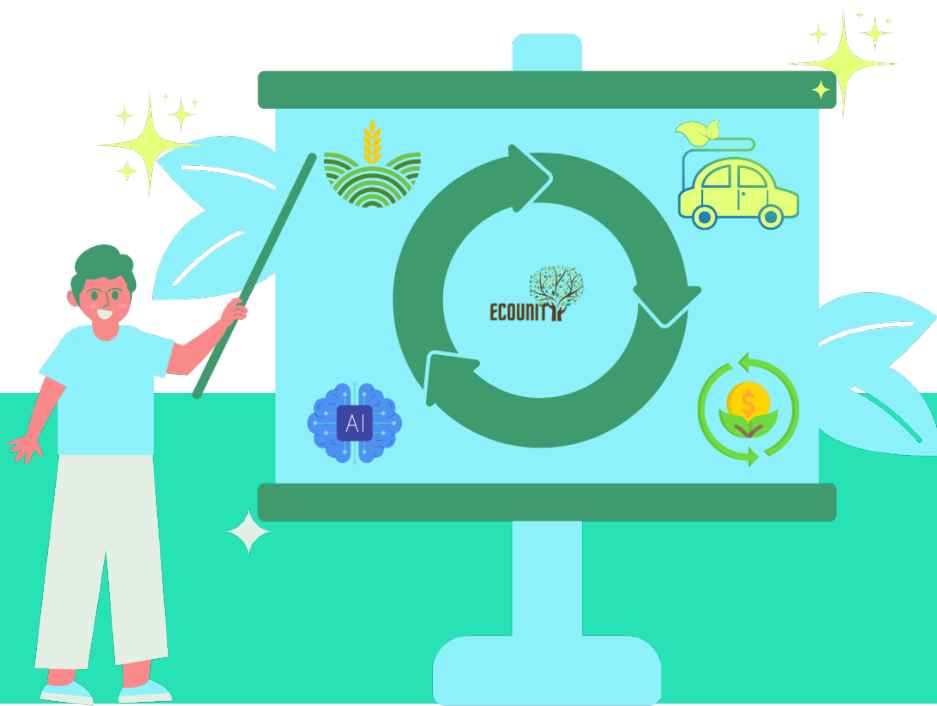
Súťaž plagátov o vodnom hospodárstve možno zorganizovať ako pútavú a vzdelávaciu aktivitu, pričom sa najprv definujú jasné ciele a témy, ako je ochrana vody, udržateľné odvodňovanie miest, opätovné využívanie odpadových vôd alebo vplyv zmeny klímy na vodné zdroje. Organizátori by mali stanoviť jednoduché a transparentné pravidlá týkajúce sa formátu, obsahu a termínov odovzdávania plagátov a mali by jasne komunikovať kritériá hodnotenia, ktoré môžu zahŕňať vedeckú presnosť, kreativitu, jasnosť posolstva a relevantnosť pre reálne problémy s vodou. Na podporu študentov možno v spolupráci s odborníkmi na vodu, obecnými službami alebo environmentálnymi organizáciami financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

ponúknuť úvodné workshopy alebo krátke prednášky, aby účastníci pochopili miestne problémy s vodou a mohli svoje plagáty založiť na reálnych údajoch alebo realistických scenároch.

Súťaž by mala klásť dôraz aj na vzdelávanie a viditeľnosť, a nie len na víťazstvo. Plagáty môžu byť vystavené na akademickej pôde, vo verejných budovách alebo online s cieľom zvýšiť povedomie širšej komunity a študenti môžu byť vyzvaní, aby stručne prezentovali svoju prácu porote zloženej z akademikov, odborníkov na vodu a miestnych zainteresovaných strán. Účasť môžu ďalej motivovať stimuly, ako sú certifikáty, malé ceny, stáže alebo príležitosti na prezentáciu miestnym úradom. Po skončení súťaže spätná väzba a podpora diskusie pomáhajú študentom zamyslieť sa nad riešeniami pre udržateľné hospodárenie s vodou a posilňujú prepojenie medzi vzdelávaním, kreativitou a skutočnými environmentálnymi opatreniami.

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

AKČNÝ PLÁN PRE HOSPODÁRSTVO

Modul 1 – Akčný plán pre zelenú ekonomiku

Ciele	Kľúčové aktivity	Časová os	Výsledky	Výstupy	Metóda hodnotenia
Zlepšiť pochopenie študentov princípmi zelenej ekonomiky	Interaktívne semináre o princípoch zelenej ekonomiky, ktoré spoločne vedú študenti a zástupcovia miestnych podnikov	1 semester	Program seminára a prezentačné materiály	Zvýšené povedomie a účasť	Dotazníky pred a po seminári, spätná väzba od účastníkov
Zapojte študentov do merania zeleného rastu prostredníctvom reálnej praxe	Zber a analýza reálnych údajov z mestských zelených projektov (napr. kvalita ovzdušia, zelené plochy, udržateľná doprava)	1 semester	Súbory údajov a analytické správy	Správy o hodnotení zeleného rastu	Akademické hodnotenie správ
Posilniť spoluprácu medzi univerzitami a obcami	Spoločné workshopy a stretnutia zamerané na zdieľanie údajov so zástupcami obcí	1 semester	Výstupy z workshopov a zhrnutia stretnutí	Zavedené postupy spolupráce	Spätná väzba od zainteresovaných strán obce
Rozvíjať zručnosti študentov v oblasti zelených inovácií	Študentské výzvy v oblasti zelených inovácií zamerané na miestne problémy udržateľnosti	1 semester	Nápady na projekty a koncepčné poznámky	Inovatívne zelené riešenia	Hodnotenie poroty a vzájomné hodnotenie
Podporovať miestne zelené a sociálne podnikanie	Organizovanie prezentačných podujatí študentskými inkubátormi pre miestnych zelených investorov	1 semester	Prezentácie a mentoringové poznámky	Prepojenia medzi investormi a študentmi	Spätná väzba od investorov a sledovanie následných krokov
Zlepšiť rozhodovacie a vodcovské schopnosti študentov	Cvičenia s hraním rolí a simulácie založené na scenároch o	1 semester	Výstupy zo simulácií a reflexné správy	Zlepšené rozhodovacie kompetencie	Sebahodnotenie a hodnotenie inštruktorom

	rozhodnutiach v oblasti zelenej ekonomiky				
Zvýšiť viditeľnosť aktivít zelenej ekonomiky na akademickej pôde	Študentmi vytvorené infografiky, krátke videá a výstavy na témy zelenej ekonomiky	1 semester	Komunikačné a vizuálne materiály	Zvýšené povedomie o kampuse	Miera účasti a metriky viditeľnosti
Prepojenie akademického vzdelávania s lokálnym dopadom	Príprava krátkych politických prehľadov a odporúčaní pre miestnych aktérov	1 semester	Stručné zhrnutia politik a odporúčania	Príspevok k miestnemu rozhodovaniu	Spätná väzba od miestnych zainteresovaných strán

Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre modul 1

Na posilnenie vplyvu Modulu 1 možno účasť na aktivitách v oblasti zelenej ekonomiky uznať prostredníctvom kreditov ECTS alebo mikrocertifikátov, ktoré študenti identifikovali ako silný motivačný faktor. Uzatvorenie jednoduchých dohôd o zdieľaní údajov s obcami môže zlepšiť prístup k spoľahlivým informáciám a zvýšiť kvalitu študentských analýz. Úspešné študentské projekty by mali byť zviditeľnené prostredníctvom univerzitných, obecných a miestnych mediálnych kanálov, aby sa zvýšil ich vplyv a uznanie. Napokon, organizácia „Dňa zelenej ekonomiky“ vedeného študentmi na konci semestra môže spojiť študentov, miestnych aktérov a širšiu komunitu, aby prezentovali výsledky, vymieňali si nápady a posilnili dlhodobú spoluprácu.

Modul 2 – Akčný plán pre spoločenskú zodpovednosť a udržateľné financovanie

Ciele	Kľúčové aktivity	Časová os	Výsledky	Výstupy	Metóda hodnotenia
Zvýšiť pochopenie študentov v oblasti spoločenskej zodpovednosti podnikov a environmentálnej etiky	Zavedenie prípadových štúdií CSR a environmentálnej etiky a diskusií o etických dilemách v kurzoch	1 semester	Materiály z prípadových štúdií a poznámky k diskusií	Zlepšené koncepčné porozumenie	Reflexie pred/po kurze, krátke kvízy
Rozvíjať praktické zručnosti študentov v oblasti analýzy spoločenskej zodpovednosti podnikov	Audity spoločenskej zodpovednosti podnikov alebo mimovládnych organizácií vedené študentmi	1 semester	Správy z auditu spoločenskej zodpovednosti podnikov (CSR)	Praktické hodnotenia spoločenskej zodpovednosti podnikov (CSR)	Akademické hodnotenie a spätná väzba od partnerov
Posilniť spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami a miestnymi aktérmi	Projekty vzdelávania v oblasti služieb realizované s mimovládnyimi organizáciami alebo obcami	1 semester	Projektová dokumentácia a reflexné správy	Posilnené väzby medzi univerzitou a komunitou	Spätná väzba od mimovládnych organizácií a študentov
Budovať kompetencie v oblasti zeleného rozpočtovania	Simulačné cvičenia pre zelený rozpočet založené na miestnych verejných inštitúciách	1 semester	Simulované zelené rozpočty a prezentácie	Zručnosti v oblasti rozpočtovania a rozhodovania	Hodnotenie inštruktorom a kolegami
Zaviesť nástroje udržateľného financovania	Simulované kampane za zelené dlhopisy pre lokálne projekty	1 semester	Dokumenty a prezentačné materiály pre návrh dlhopisov	Pochopenie zelených dlhopisov	Spätná väzba od poroty a zainteresovaných strán
Podporovať rozhodovanie študentov a etické uvažovanie	Cvičenia zamerané na hranie rolí zahŕňajúce kompromisy medzi	1 semester	Výstupy z hrania rolí a poznámky k reflexii	Zvýšené etické povedomie	Reflexné správy a hodnotenie inštruktora

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

	sociálnymi, environmentálnymi a finančnými cieľmi				
Podporujte transparentnú a zodpovednú komunikáciu	Študentmi navrhnuté komunikačné materiály vysvetľujúce verejnosti koncepty udržateľného financovania	1 semester	Infografiky, plagáty alebo digitálny obsah	Zvýšené povedomie o udržateľných financiách	Metriky viditeľnosti a partnerské hodnotenie
Podporovať dlhodobú angažovanosť v oblasti financovania udržateľnosti	Mentorské stretnutia študentov s finančnými odborníkmi, mimovládnyimi organizáciami alebo expertmi z verejného sektora	1 semester	Zhrnutia mentoringových stretnutí	Prehľady o udržateľnosti zamerané na kariéru	Prieskumy spätnej väzby študentov

Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre modul 2

Na posilnenie Modulu 2 môžu univerzity formálne uznať účasť študentov prostredníctvom kreditov ECTS, certifikátov alebo digitálnych odznakov spojených s kompetenciami v oblasti spoločenskej zodpovednosti podnikov a udržateľných financií. Nadviazanie štruktúrovaných partnerstiev s mimovládnyimi organizáciami a obcami prostredníctvom memoránd o porozumení môže zlepšiť kontinuitu a znížiť ad hoc spoluprácu. Hostujúci lektori z verejných inštitúcií, organizácií zaoberajúcich sa etickými finančnými organizáciami a mimovládnych organizácií môžu byť systematicky integrovaní do kurzov, aby prepojili teóriu s reálnou praxou. Na zvýšenie motivácie a viditeľnosti môže byť modul zakončený študentskou prezentáciou alebo minikonferenciou, kde sa miestnym zainteresovaným stranám predstavia audity spoločenskej zodpovednosti podnikov, simulácie zeleného rozpočtu a projekty zelených dlhopisov. Tento prístup posilňuje transparentnosť, praktické učenie a úlohu študentov ako zodpovedných osôb s rozhodovacou právomocou v oblasti udržateľných financií.

Modul 3 – Akčný plán pre zelenú ekonomiku a agropotravinárstvo

Ciele	Kľúčové aktivity	Časová os	Výsledky	Výstupy	Metóda hodnotenia
Zvýšiť povedomie študentov o udržateľnom poľnohospodárstve a potravinových systémoch	Úvodné workshopy a prednášky o ekologickom poľnohospodárstve, agroekológii a potravinovej bezpečnosti	1 semester	Školiace materiály a záznamy o dochádzke	Zlepšené znalosti a povedomie	Dotazníky pred/po workshope
Zapojte študentov do reálnych ekologických poľnohospodárskych postupov	Dobrovoľníctvo študentov na miestnych udržateľných farmách a dokumentácia postupov	1 semester	Terénne správy a fotodokumentácia	Praktické pochopenie udržateľného poľnohospodárstva	Reflexné správy a spätná väzba od partnerov
Posilniť spoluprácu s farmárskymi družstvami	Spoločné študentské a kooperatívne projekty v oblasti poľnohospodárstva šetrného k klíme a adaptačných stratégií	1 semester	Zhrnutia a odporúčania projektov	Aplikované agroekologické riešenia	Hodnotenie akademickými pracovníkmi a družstvami
Podporovať miestne potravinové systémy a potravinovú bezpečnosť	Prezentujte projekty na podujatiach komunitne podporovaného poľnohospodárstva (CSA) na akademickej pôde	1 semester	Plány podujatí CSA a zoznamy účastníkov	Zvýšená viditeľnosť lokálnych potravinových systémov	Počty účastníkov a prieskumy
Znížte odpad a podporte obehové postupy	Návrhy alebo iniciatívy týkajúce sa kompostovania vedené študentmi na akademickej pôde alebo v komunite	1 semester	Plány kompostovania a monitorovacie poznámky	Zníženie organického odpadu a povedomie	Údaje z pozorovaní a reflexie študentov

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

Rozvíjať študentské vodcovské schopnosti a tímovú prácu	Vytváranie študentských tímov na riadenie agropotravinárskych projektov	1 semester	Akčné plány a správy tímu	Zlepšené zručnosti v oblasti spolupráce	Hodnotenie kolegov a inštruktora
Prepojte environmentálne vzdelávanie s vplyvom na komunitu	Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami a miestnymi samosprávami na aktivitách na zvyšovanie povedomia o agropotravinárstve	1 semester	Informačné materiály a správy o aktivitách	Silnejšie zapojenie komunity	Spätná väzba od zainteresovaných strán
Zvýšiť viditeľnosť iniciatív v oblasti životného prostredia v oblasti zelene	Študentské výstavy, plagáty alebo krátke videá o udržateľnosti agropotravinárskeho priemyslu	1 semester	Vizuálne a komunikačné materiály	Povedomie v celom kampuse	Metriky viditeľnosti a údaje o angažovanosti

Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre modul 3

Na posilnenie Modulu 3 môžu univerzity formálne uznávať účasť študentov prostredníctvom kreditov ECTS alebo certifikátov spojených s kompetenciami v oblasti udržateľného poľnohospodárstva, agroenvironmentálneho manažmentu a hodnotových reťazcov v agropotravinárskom priemysle. Nadviazanie štruktúrovaných partnerstiev s organizáciami poľnohospodárov, agropotravinárskymi družstvami, poradenskými službami, environmentálnymi mimovládnyimi organizáciami a miestnymi orgánmi prostredníctvom formálnych memoránd o porozumení môže posilniť kontinuitu a relevantnosť politik. Hostujúci lektori z verejnej správy, platobných agentúr, poľnohospodárskych poradenských orgánov a agropotravinárskych podnikov zameraných na udržateľnosť môžu byť systematicky integrovaní do učebných osnov s cieľom posilniť prepojenie medzi politickými rámcami, teoretickými konceptmi a implementáciou na farmách. Na zvýšenie motivácie študentov, prenosu vedomostí a externej viditeľnosti môže byť modul zakončený študentskou

prezentáciou alebo minikonferenciou, kde sa miestnym a regionálnym zainteresovaným stranám prezentujú hodnotenia udržateľnosti, simulácie agroenvironmentálno-klimatických opatrení alebo projekty krátkych potravinových dodávateľských reťazcov.

Modul 4 – Akčný plán pre udržateľný rozvoj miest a inteligentné mestá

Ciele	Kľúčové aktivity	Časová os	Výsledky	Výstupy	Metóda hodnotenia
Zlepšiť pochopenie študentov pre udržateľný rozvoj miest a koncepty inteligentných miest	Úvodné prednášky a workshopy o ekomestách, inteligentných mestách a udržateľnom urbanistickom plánovaní	1 semester	Školiace materiály a zhrnutia stretnutí	Zlepšené koncepcné porozumenie	Dotazníky pred/po zasadnutí
Zapojte študentov do reálnych mestských výziev prostredníctvom spoločného návrhu	Dizajnérske laboratória organizované s urbanistami a mestskými inžiniermi	1 semester	Zadanie dizajnu a koncepcné poznámky	Prakticky orientované mestské riešenia	Hodnotenie expertov a inštruktorov
Podporovať udržateľnú mestskú mobilitu	Študentské hodnotenia mestskej mobility a systémov verejnej dopravy	1 semester	Hodnotiace správy a odporúčania	Návrhy na zlepšenie mobility	Spätná väzba od mestských partnerov
Podporujte ekologické dopravné správanie na akademickej pôde	Kampane na zvýšenie povedomia, ako napríklad dni bez áut v areáloch univerzity, cyklistické kampane alebo iniciatívy založené na stimuloch	1 semester	Plány kampaní a komunikačné materiály	Zvýšená angažovanosť študentov	Miera účasti a prieskumy
Posilniť participatívne a inkluzívne mestské plánovanie	Stretnutia mestských zastupiteľstiev a dialóg so zainteresovanými stranami vedené študentmi	1 semester	Zhrnutia zo stretnutí a príspevky zainteresovaných strán	Inkluzívne plánovacie zážitky	Spätná väzba od zainteresovaných strán a študentov

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výhradne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani Európska únia, ani EACEA za ne nenesú zodpovednosť.

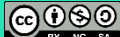
Zvyšovať povedomie o udržateľnom hospodárení s vodou	Organizácia súťaže študentských plagátov na témy vodohospodárstva	1 semester	Plagáty a dokumentácia k výstave	Zvýšené povedomie o problémoch s vodou	Hodnotenie poroty a spätná väzba od publika
Rozvíjať mäkké zručnosti a občiansku angažovanosť študentov	Interdisciplinárna tímová práca, prezentácie a reflexívne stretnutia	1 semester	Reflexné správy a výstupy tímovej práce	Zlepšené komunikačné a kolaboratívne zručnosti	Sebahodnotenie a hodnotenie vzájomnými kolegami
Prepojenie akademickej práce s praxou na obecnom úrade	Príprava krátkych politických prehľadov alebo odporúčaní pre miestne orgány	1 semester	Stručné prehľady politik a prezentácie	Príspevok k miestnemu rozhodovaniu	Spätná väzba od miestnych úradov

Ďalšie odporúčania na posilnenie akčného plánu pre modul 4

Na vylepšenie Modulu 4 možno účasť študentov na rozvoji miest a aktivitách inteligentných miest uznať prostredníctvom kreditov ECTS, certifikátov alebo digitálnych odznakov, čím sa posilní motivácia a zodpovednosť. Zavedenie pravidelných mechanizmov spolupráce s obcami, ako sú napríklad ročné dizajnérske laboratóriá alebo cykly hodnotenia mobility, môže zlepšiť kontinuitu a dlhodobý vplyv. Zjednodušenie administratívnych postupov a zabezpečenie jasných komunikačných kanálov medzi študentmi, univerzitami a miestnymi samosprávami vyrieši prekážky identifikované študentmi. Na záver modulu „Fórum udržateľných miest“ vedené študentmi môže poskytnúť viditeľnú platformu na prezentáciu dizajnérskeho riešenia, návrhov mobility a nápadov na hospodárenie s vodou, čím sa posilní prepojenie medzi vzdelávaním, občianskou angažovanosťou a skutočnou transformáciou miest.

www.ecounityeu.com

Podpora Európskej komisie pri tvorbe tejto publikácie neznamená schválenie jej obsahu, ktorý odzrkadľuje výlučne názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za akékoľvek použitie informácií v nej obsiahnutých. Intelektuálne výstupy sú licencované pod

Co-funded by
the European Union

UNIRI

